

OMRÅDEREGULERINGS- PLAN FOR MJØLFJELL – BRANDSET SKYTE- OG ØVINGSFELT, VOSS KOMMUNE OG AURLAND KOMMUNE

Planforslag

PLANID VOSS: 2012017, AURLAND: 2016005

Forsvarsbygg:
Områdereguleringsplan for Mjølfjell – Brandset skyte- og øvingsfelt
Forslag til reguleringsplan – planbeskrivelse
PlanID Voss kommune: 2017017
PlanID Aurland kommune:

08.03.2017

Forsidebilde: Forsvaret

FORORD

Forsvaret har hatt virksomhet på Mjølfjell – Brandset siden 1931. Virksomheten er drevet på privateide arealer, der Forsvarets bruksrett er sikret gjennom leieavtaler. Området ligger i hovedsak i Voss kommune, mens en mindre del ligger i Aurland kommune.

Den delen av skyte- og øvingsområdet som ligger i Voss kommune, er i kommuneplanens arealdel avsatt til område for Forsvaret. Den delen som ligger i Aurland kommune, er del av Nærøyfjorden landskapsvernområde. Forsvarets bruk her er regulert i verneforskriften. Forsvarets virksomhet skjer for øvrig uten spesielle vilkår fastsatt av sivile myndigheter.

Forsvaret ønsker å avklare og fastsette rammevilkårene for videre utbygging og drift av Mjølfjell – Brandset skyte- og øvingsfelt. Reguleringsplan er et effektivt virkemiddel, både pga. prosessen, som sikrer medvirkning og avklaring av interesser, og pga. resultatet, som fastsetter de framtidige vilkårene for utbygging og drift.

Reguleringsplanen vil ikke medføre at skyte- og øvingsfeltet blir utvidet. Det er med andre ord arealene som disponeres av Forsvaret i dag, som blir regulert. Bruken forventes ikke vesentlig endret de kommende årene.

Reguleringsplanen er i samsvar med kommuneplanens arealdel. Etter Voss kommunes vurdering omfattes planen av forskrift om konsekvensutredninger. Forslag til planprogram ble kunngjort, sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn 29. oktober 2014, med uttalefrist 17. desember 2014. Uttalelser ble kommentert og planprogrammet ble revidert i henhold til innkomne innspill. Planprogrammet ble fastsatt av Voss kommune 25.05.2015.

Planforslaget er utarbeidet av Forsvarsbygg som områderegeringsplan.

Synspunkter på planforslaget sendes Asplan Viak v/ Jan Martin Ståvi, postboks 24, 1300 SANDVIKA, eller på e-post janmartin.staavi@asplanviak.no

Rena, 08.03.2017

Forsvarsbygg

INNHold

1	PLANFORUTSETNINGER	3
1.1	BAKGRUNN FOR PLANARBEIDET	3
1.2	PLANOMRÅDET	3
1.3	PLANSITUASJON	4
1.4	OVERORDNETE MILJØHENSYN	6
1.5	FORHOLDET TIL FORURENSNINGSLOVEN OG RETNINGSLINJE FOR STØY I AREALPLANLEGGING, T-1442/2016	6
2	PLANPROSESS.....	7
2.1	VARSEL OM PLANOPPSTART	7
2.2	UTTALELSER TIL PLANVARSLINGEN OG ANDRE INITIATIV	7
3	NÆRMERE BESKRIVELSE AV FORSVARETS BEHOV OG PLANLAGTE TILTAK.....	8
3.1	BRUK OG VIRKSOMHET	8
3.2	BYGG OG TEKNISK FORSYNING	9
3.3	GRUNN- OG RETTIGHETSFORHOLD	9
3.4	GJENNOMFØRING AV PLANEN.....	10
4	PLANFORSLAGET	11
4.1	HOVEDTREKK I PLANFORSLAGET	11
4.2	OMRÅDER FOR FORSVARET (PBL § 12-5 NR 4)	11
4.3	HENSYNSSONER, BESTEMMELSESONRÅDER OG VERNEHENSYN I PLANEN.....	12
4.4	NÆRMERE OM FLERBRUK OG SIKKERHET	13
5	KONSEKVENSER AV PLANFORSLAGET.....	15
5.1	GENERELT OM DOKUMENTASJON	15
5.2	NATURMANGFOLD OG VASSDRAG	15
5.3	LANDSKAP, RESSURSGRUNNLAG OG LANDBRUK	15
5.4	KULTURMINNER OG KULTURMILJØ	17
5.5	FRILUFTSLIV, JAKT OG ALLMENNE INTERESSER	17
5.6	STØY	19
5.7	UTSLIPP TIL VANN OG GRUNN	19
5.8	TRAFIKK	21
5.9	SAMFUNNSSIKKERHET	21
5.10	KOMMUNALTEKNIKK OG KOMMUNAL ØKONOMI	21

5.11 ANNEN AREALBRUK 21

Vedlegg 1: Uttalelser til varsel om planoppstart

Vedlegg 2: Sjekkliste naturmangfoldloven § 8 – 12

Vedlegg 3: Kart over skredutsatte områder

ROS-analyse

Reguleringsbestemmelser

Reguleringsplankart

Utrykte vedlegg:

- Vurdering etter naturmangfoldloven for Mjølfjell og Brandset skyte- og øvingsfelt, Futurarapport 743/2015
- Kunnskapsgrunnlaget knyttet til naturmangfold, Futurarapport 612/2014
- Mjølfjell skyte- og øvingsfelt – Kulturhistoriske registreringar i samband med områdereguleringsplan, Hordaland fylkeskommune, rapport 13 2015
- Støyrapport, Futurarapport 617/2014
- Mjølfjell og Brandset SØF – Oversikt over areal med grunnforurensning og tilstand i vannforekomster, Futurarapport 614/2014

1 PLANFORUTSETNINGER

1.1 Bakgrunn for planarbeidet

Forsvarsbygg forvalter Forsvarets bygg og anlegg, inkludert skyte- og øvingsområdene. Mange av skyte- og øvingsområdene har en lang historie, og rettigheter er sikret på forskjellig måte: Her finner vi både eide og leide arealer. Enkelte steder er eiendomsforhold og leieforhold uklare. Også planavklaring i kommunenes plansystem varierer. De fleste skyte- og øvingsfeltene er uregulerte, men på ulikt vis sikret i kommuneplanens arealdel.

Utviklingen de siste ti til tjue årene er at skyte- og øvingsfeltene har endret bruk fra å være en ressurs for mobiliseringsavdelinger, og base for repetisjonsøvelser, til ressurs for Heimevernet (HV), ulike spesialavdelinger i Forsvaret og enkelte andre etater. Samtidig har det oppstått et behov for å oppgradere gamle anlegg, først og fremst skytebaner, men også bygningsmasse. Til sist er det et behov for å ivareta nye miljøkrav. Det omfatter særlig bevaring av naturmangfold og kulturminner samt forebygging av forurensning og støy.

Forsvarsbygg har på denne bakgrunn satt i gang et arbeid med å sikre rammebetingelsene for de skyte- og øvingsfeltene som er prioritert for fortsatt bruk og oppgradering. Med rammebetingelser forstås en formalisering av alle relevante krav og hensyn, slik at både Forsvarets og det sivile samfunns interesser er ivaretatt og det blir forutsigbarhet for alle parter. Viktige oppgaver er:

- Å utarbeide reguleringsplaner som gir rammer for fortsatt utvikling av bygg og anlegg, i tråd med Forsvarets behov
- Å formalisere arealbruken i kommunenes arealplanverk
- Å utarbeide reguleringsplaner som ivaretar allmenne interesser og miljøkrav.
- Å avklare og sikre rettigheter til grunn, og legge grunnlaget for evt oppdatering av leie-/bruksavtaler

Ut fra foreliggende planverk i Forsvaret er behovet de kommende årene først og fremst bedre skytebanefasiliteter, dvs baner og anlegg for øvrig tilpasset dagens våpen, avdelingsstørrelse osv. Utstrekningen av områder med faste anlegg vil ikke bli utvidet. Se kap 2.2 for nærmere beskrivelse.

Kart på motstående side, figur 1, viser skytefeltgrensa sammen med deler av Nærøyfjorden landskapsvernområde. Innenfor skyte- og øvingsfeltet er det administrative grenser for ulike typer aktivitet og for sikkerhet.

1.2 Planområdet

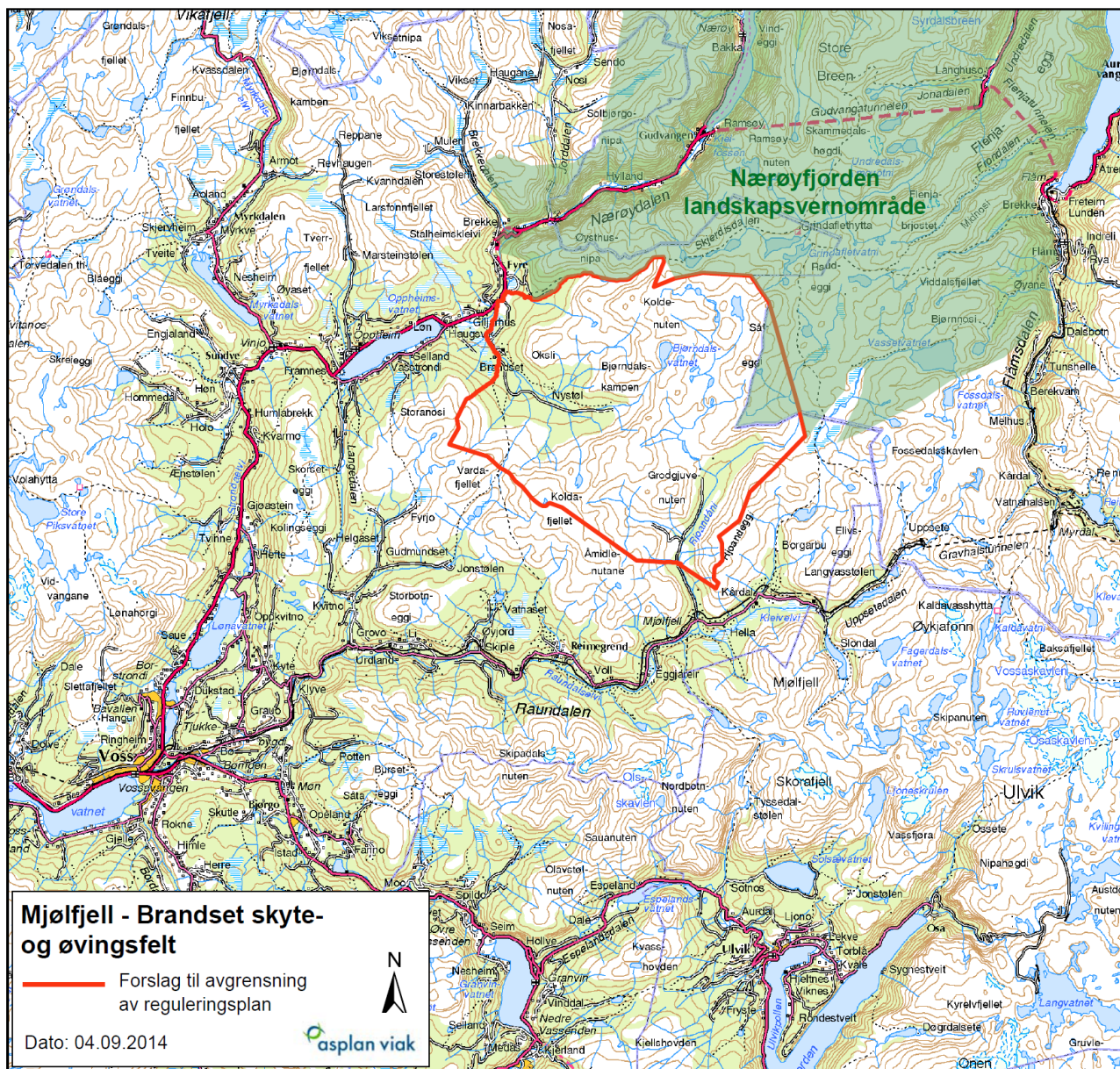
Planområdet omfatter i utgangspunktet hele området som i kommuneplanens arealdel for Voss kommune er avsatt til skyte- og øvingsformål for Forsvaret, samt en mindre del i Aurland kommune. Skyte- og øvingsområdet er ca 132 km² stort, hvorav ca 6 km² ligger i Aurland kommune. Arealet leies av private grunneiere. Planområdet foreslås redusert noe på Brandsetsida; se kap 3.

Feltet ligger nær Grånosmyrane naturreservat. Dette er en våtmarkslokalitet på grensa mellom Aurland og Voss. Etter en grensejustering av skytefeltgrensa er det ikke felles grense til reservatet, kun et felles grensepunkt.

Det er enkelte mindre avvik mellom grensa for skyte- og øvingsfeltet og grensa for landskapsvernområdet i Voss kommune, på Brandsetsida. Avvikene antas å være av teknisk art, f eks ved at det er brukt forskjellig kartgrunnlag. Feltavgrensningen er redusert i henhold til eiendomsgrenser ved Bjørnafjellet. Forslag til plankart gir en omforent, felles grense.

Brandsetdalen og Rjoanddalen er de viktigste bruksområdene for Forsvaret. Det er atkomst til Brandsetdalen fra E16 ved Brandset, på privat veg. Atkomsten til Rjoanddalen skjer fra rv 13 via fv 307 på privat veg fra Mjølfjell stasjon. Mellom og ved siden av disse dalene er det fjell opp til over 1400 moh. Kaldanuten er den høyeste fjelltoppen i skyte- og øvingsfeltet på 1436 moh. De lavereliggende delene av skyte- og øvingsfeltet i Brandsetdalen

Aurland kommunes del av skyte- og øvingsfeltet er del av Nærøyfjorden landskapsvernområde. Etter verneforskriften er gjennomføring av militær øving/trening i Forsvarets skyte- og øvingsfelt tillatt, ved at slik virksomhet er unntatt fra det generelle forbudet mot inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskaps art eller karakter. Forvaltningsstyret for landskapsvernområdet og fylkesmannen i Sogn og Fjordane mener det ikke er behov for reguleringsplan for dette området. Forsvarsbygg ønsker en enhetlig planstatus for hele feltet og foreslår derfor å regulere også Aurlands del av skytefeltet.

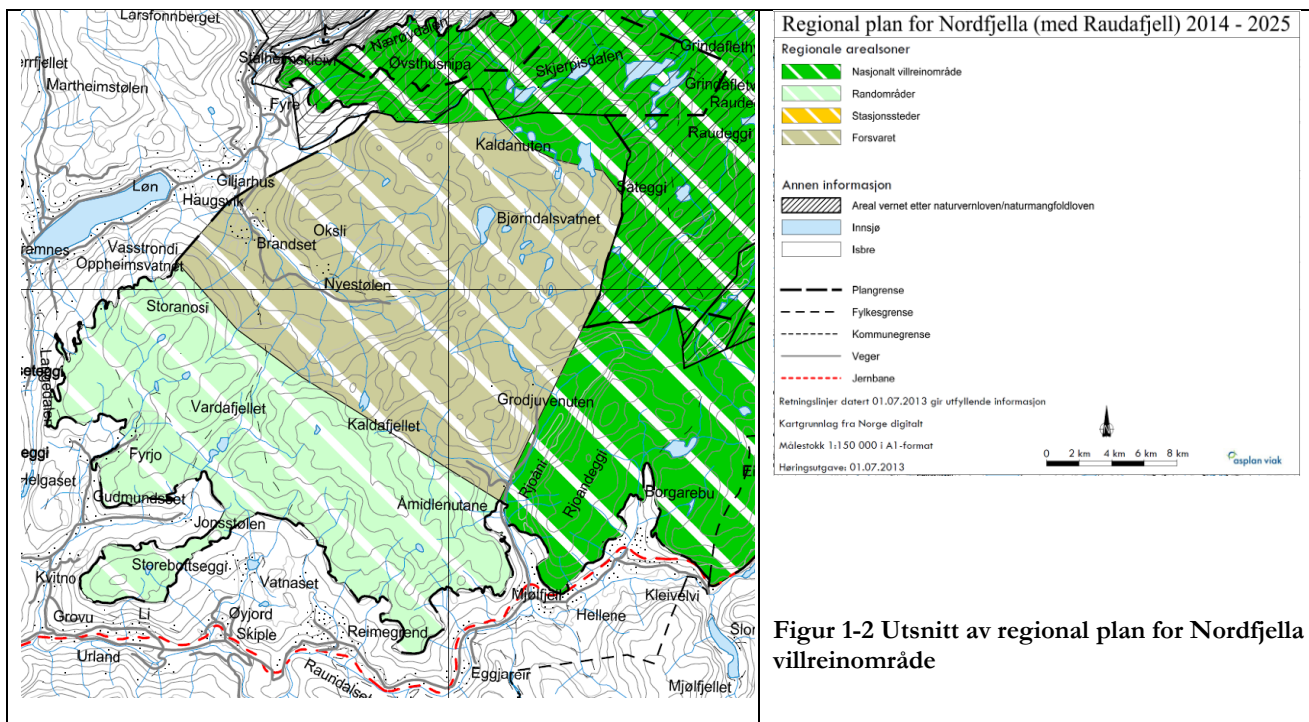
Figur 1-1 Varslet avgrensning av planområdet.

1.3 Plansituasjon

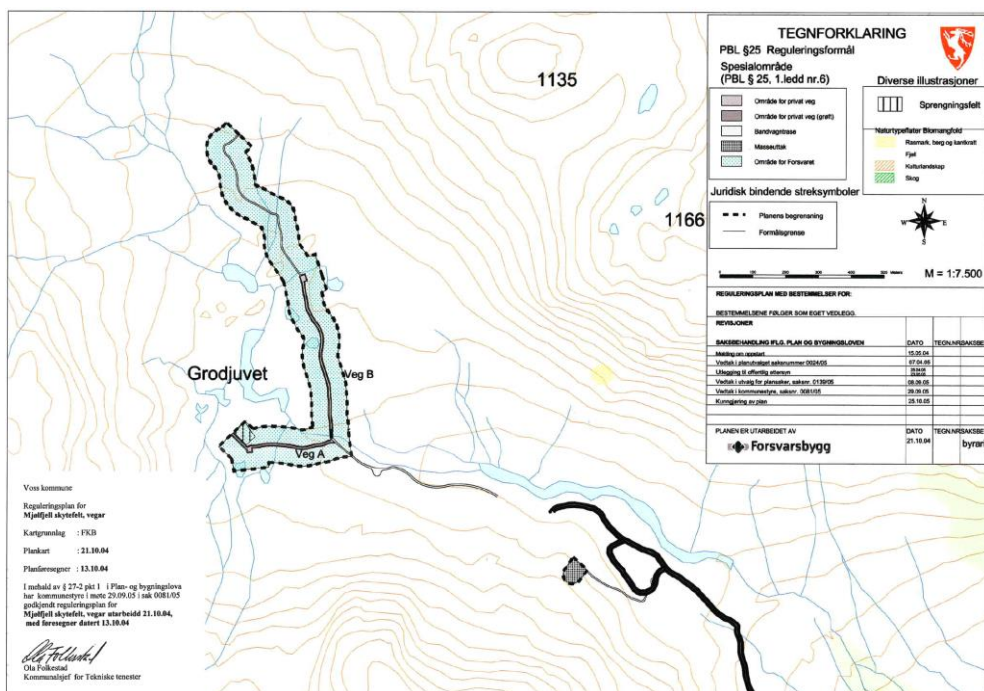
Kommuneplanens arealdel i Voss, vedtatt 23.04.2015, viser hele Mjølfjell – Brandset SØF som område for Forsvaret (pbl § 11-7 nr 4). Aurlands del inngår i Nærøyfjorden landskapsvernområde, opprettet 8. november 2002. I kommuneplanens arealdel for Aurland er denne delen vist med restriksjon etter annet lovverk. Aurland kommunes del blir ikke regulert.

Regional plan for Nordfjella villreinområde ble vedtatt av fylkestinget i de tre berørte fylkene i juni 2014. Planområdet omfatter mesteparten av skyte- og øvingsfeltet, som del av forvaltningsområde Raudafjell. De sentrale

delene av feltet er vist med arealsone «Forsvaret», dvs arealer som disponeres av Forsvaret til deres aktiviteter. Retningslinjer til planen lyder: *Forsvaret fastsetter rammer for sine aktiviteter i disse områdene. Forsvaret bør vise hensyn til villreinens behov og være særlig varsom med aktiviteter i kalvingstida. Forsvaret bør også ta hensyn til at det er store friluftsimteresser nær øvingsområdene.* De østre delene av feltet inngår i arealsonen «nasjonalt villreinområde». Her er forutsetningen at annen aktivitet skal tilpasses villreinens behov. Det er et generelt forbud mot ny bebyggelse og nye veger.

Figur 1-2 Utsnitt av regional plan for Nordfjella villreinområde

Figur 1-3 Reguleringsplan for Grodjuvet mm

En mindre del av vegnettet i skyte- og øvingsfeltet på Mjølfjellsida er regulert i plan vedtatt av Voss kommune 29. september 2005. Innholdet i planen er implementert i foreliggende reguleringsforslag. Det gjelder både vegnett og bergsprengningsfeltet i Grodjuvet. Se figur 1-3. Under behandling av planen i 2004 – 2005 framkom det for øvrig ønsker om en samlet reguleringsplan for hele feltet.

Reguleringsplanen for ny E16 gjennom Nærøydalen ble vedtatt av Voss kommune 17.11.2016. Planen omfatter en del av Forsvarets leieareal. Ettersom Forsvaret ikke lenger har behov for dette og tilgrensende arealer, er det ingen arealbrukskonflikt.

1.4 Overordnede miljøhensyn

Lov om forvaltning av naturens mangfold av 19.06.2009 fastsetter mål for ivaretagelse av naturtyper og arter. Loven omhandler også sentrale prinsipper som skal legges til grunn for arbeidet med reguleringsplaner.

Planforslaget utformes i tråd med prinsippene i §§ 8-12, det vil si:

- Føre-var-prinsippet
- Økosystemtilnærming og samlet belastning
- Bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Planforslagets håndtering av vannforekomstene tilpasses miljømålene og reglene om behandling av inngrep i Forskrift om rammer for vannforvaltningen.

I henhold til kulturminneloven skal som hovedregel undersøkelsesplikten knyttet til arkeologi (§ 9) være oppfylt for reguleringsplaner.

Planen bygger på Forsvarsbyggs miljøstrategi for vann og grunn, naturverdier, kulturhistoriske verdier og støy.

Rjøåni og Brandsetelva er varig vernet mot vasskraftutbygging, som del av hhv Vossavassdraget og Nærøyvassdraget.

Forutsetninger gitt i verneforskriften for Nærøyfjorden LVO og retningslinjer for villreinplanen er fulgt opp i Forsvarets instruks for bruk av feltet.

1.5 Forholdet til forurensningsloven og retningslinje for støy i arealplanlegging, T-1442/2016

Etter forurensningsloven § 2 nr. 2 skal forurensningsmyndighetene samordne sin virksomhet med planmyndighetene slik at de to lovene brukes sammen for å unngå og begrense forurensning. Etter forurensningsloven § 11 skal forurensningsmessige forhold så langt mulig ivaretas og løses i arealplan. Miljødirektoratet er i utgangspunktet forurensningsmyndighet for militære skyte- og øvingsfelt. Etter samråd med Miljødirektoratet vil Forsvarsbygg fremme en søknad om utslippstillatelse for Mjølfjell-Brandset SØF.

Utslippssøknaden omfatter både støyproblematikk, forurenset grunn og utlekking til vassdrag. Eventuelle krav til skyte- og øvingsaktiviteten i feltene og behov for avbøtende tiltak, vil bli avklart i utslippstillatelsen. Planforslaget utformes slik at eventuelle avbøtende tiltak kan gjennomføres innenfor planens avklarte rammer – uten behov for omregulering eller dispensasjonsbehandling.

Retningslinje T-1442 om støyhensyn i arealplanleggingen er kommunenes verktøy for å regulere etablering av ny bebyggelse med støyømfintlig bruk i støyutsatte områder. Kart som viser utstrekningen av gul og rød støysone er brukt for å belyse støykonsekvenser i kap 5.6. Kartet er også eget vedlegg til reguleringsplanen.

For oppføring av ny bebyggelse med støyfølsom bruksformål innenfor gule og rød støysone, må støybelastningen konkret, og mulige bygningsmessige tiltak, dokumenteres i byggesaken.

2 PLANPROSESS

2.1 Varsel om planoppstart

Aurland og Voss kommuner har i vedtak henholdsvis 13.10.2014 og 16.10.2014 anbefalt planoppstart med høring og offentlig ettersyn av planprogram. Oppstart av planarbeid ble varslet samtidig med høring av planprogram 29.10.2014. Fristen for å gi synspunkter på planarbeidet og innspill til planprogrammet var satt til 17.12.2014.

2.2 Uttalelser til planvarslingen og andre initiativ

Det er mottatt skriftlige uttalelser fra Jernbaneverket, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning, NVE, Fylkesmannen i Hordaland, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Verneområdestyret for Nærøyfjorden, LVO, Hordaland fylkeskommune, Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemd, Haugslia hyttelag, Erling Brandset, Lars Brandset og Magne Wehn.

Uttalelsene er referert og kommentert som et vedlegg til planprogrammet. Innspill er innarbeidet i planprogrammet slik det foreligger i stadfestet form, datert 20.05.2014.

Omlægging av atkomsten fra Mjølfjell?

Atkomsten til Mjølfjelldelen av skyte- og øvingsfeltet går på vestsida av Rjoåni, gjennom et område som er utsatt for snøskred. Etter innspill fra hytteeiere ved Mjølfjell er det sett på mulig alternativ atkomst på østsida av Rjoåni. Dette vil gi kjørekomst til hytter som dag har parkeringsplass på vestsida av elva. Eventuell veg videre innover dalen og inn i skyte- og øvingsfeltet vil kreve nok ei bru over Rjoåni. Forsvarets transporter vinterstid på denne strekningen skjer med beltekjøretøy som kan krysse islagt elv. Derved er det ikke nødvendig å følge kjørevegen forbi det skredutsatte området. Forsvaret har derfor ikke behov for å få lagt om vegen på denne strekningen, og dette har heller ikke vært vurdert nærmere i planprosessen.

Turrentrasé?

Initiativtakerne til turrennet Sverresrennet har ønsket å sikre en trasé for rennet i reguleringsplanen. Etter Forsvarsbygg oppfatning er ikke dette relevant for reguleringsplanen. Preparering av løype og gjennomføring av et slikt arrangement må avklares med Forsvarets bruk, ut fra sikkerhetshensyn, og med Voss kommune, ut fra ulike sivile interesser.

Hyttebygging?

I Brandsetdalen er det flere hytter nær ved og dels innenfor skyte- og øvingsfeltet. Leieavtalen med en av grunneierne gir en betinget åpning for nye hytter. Dette krever i tilfelle tillatelse fra kommunen. Planforslaget innebærer i utgangspunktet et forbud mot annen bebyggelse enn det som er nødvendig for driften av skyte- og øvingsfeltet. Eventuell utvidelse av hytteområdene sørover i Brandsetdalen og inn i skyte- og øvingsfeltet forutsettes å bli behandlet som reguleringsplan, der forsvarssektoren vil være part.

3 NÆRMERE BESKRIVELSE AV FORSVA- RETS BEHOV OG PLANLAGTE TILTAK

3.1 Bruk og virksomhet

De viktigste militære brukerne av feltet er HV, Sjøforsvaret og øvrige militære avdelinger i Vest-Norge. Feltet besøkes også av avdelinger fra Sør- og Øst-Norge.

Bruken av feltet er primært knyttet til skytebanene med tilhørende målområder. I all hovedsak ligger banene i hhv Brandsetdalen og Rjoanddalen. Terrenget i skyte- og øvingsområdet brukes i noe omfang til feltmessig trening, også med løssammisjon. Deler av virksomheten i feltet gjennomføres i samvirke med fly og helikopter. Forsvaret bruker Mjølfjell-Brandset hovedsakelig i periodene mars-juni og august-oktober. På vinter og i sommerferien er feltet lite i bruk. Bruksomfanget av skyte- og øvingsområdet forventes ikke å bli vesentlig endret fra dagens nivå.

Bortsett fra Brandset leir er det kun enklere servicebygg i området i dag. Det er f.t. ikke planlagt ny bebyggelse, men reguleringsplanen gir rom for oppgraderinger og nybygg i tilknytning til eksisterende bebyggelse og baneanlegg.

Feltet har skytebaner tilpasset både lette og tunge våpen, sprengningsfelt samt ett blindgjengerfelt. Feltet har kapasitet for manøvrering og skarpskyting i større forband i samvirke med støttevåpen i Hæren. Skytebanene dekker ulike bruksbehov, mht avstand, type våpen og tilhørende areal for målområder/nedslagsfelt mm. Hensynet til sikkerhet både banene imellom og omgivelsene for øvrig er ivarettatt med terreng og skyteretning, herunder nedslagsfelt for langtrekkende krumbanevåpen. Kart figur 3-1 viser beliggenhet for etablerte skytebaner mm.

Aktuelle oppgraderingstiltak for de øvrige banene er generelt knyttet til å tilrettelegge for mer variert bruk, f eks skyting på varierende avstander, og for mer effektiv bruk. Det er også forutsatt en miljømessig oppgradering av enkelte av banene, med utskifting av vollmasser og bedre forurensningssikring.

Det er i dag et begrenset vegnett i dalene og tilrettelagte kjøreløyper for vinterkjøring (beltevoan, snøscooter). Det er aktuelt å vurdere bedre tilrettelegging av vegnettet i tilknytning til skytebanene.

Mellom Brandsetdalen og Mjølfjell benyttes i dag en trasé på vinterstid for beltevoan og snøscooter. Traseen er ikke opparbeidet. Muligheten for å etablere en enkel trasé som også kan benyttes på barmark er blitt vurdert, men Forsvaret ser foreløpig ikke behov for å binde de to delene av skytefeltet sammen med barmarksveg. Et eventuelt fremtidig behov må fremmes som egen plan- eller byggesak.

Det er et løpende behov for pukk og grus til vedlikehold og utvikling av veger. Særlig på Mjølfjellsida er transport av masser krevende pga lang transportavstand på veg med liten bæreevne. Til vedlikehold av ca 42 daa veger og plasser i dette området brukes det årlig ca 2.000 m³ masse. Det legges derfor til rette for uttak og knusing av masse i tilknytning til Forsvarets bruk av bergsprengningsfeltet. Anslått massebehov for eget vedlikehold er ca 30.000 m³ ferdig masse for et perspektiv på 15 – 20 år.

Figur 3-1 Skytebaner/målområder og anlegg i Mjølfjell - Brandset skyte- og øvingsfelt

3.2 Bygg og teknisk forsyning

I Brandset leir utgjør bygningsmassen ca. 1 500 m². Bygningsmassen består av administrasjonsbygg, lager, garasjer og overnattingsbrakker. Tilsvarende bebyggelse på Mjølfjellsida ligger utenfor planområdet.

I Brandset leir er det boret etter vann. Vannforsyningen fungerer tilfredsstillende. Nytt renseanlegg for avløp håndterer gråvann og svartvann. Under øvelser i felt medbringes vann. Mobile toalettløsninger samler opp alt toalettavfall.

Brandset leir har strømforsyning fra ordinært nett. To hytter i feltet får dekket strømbehovet fra aggregater.

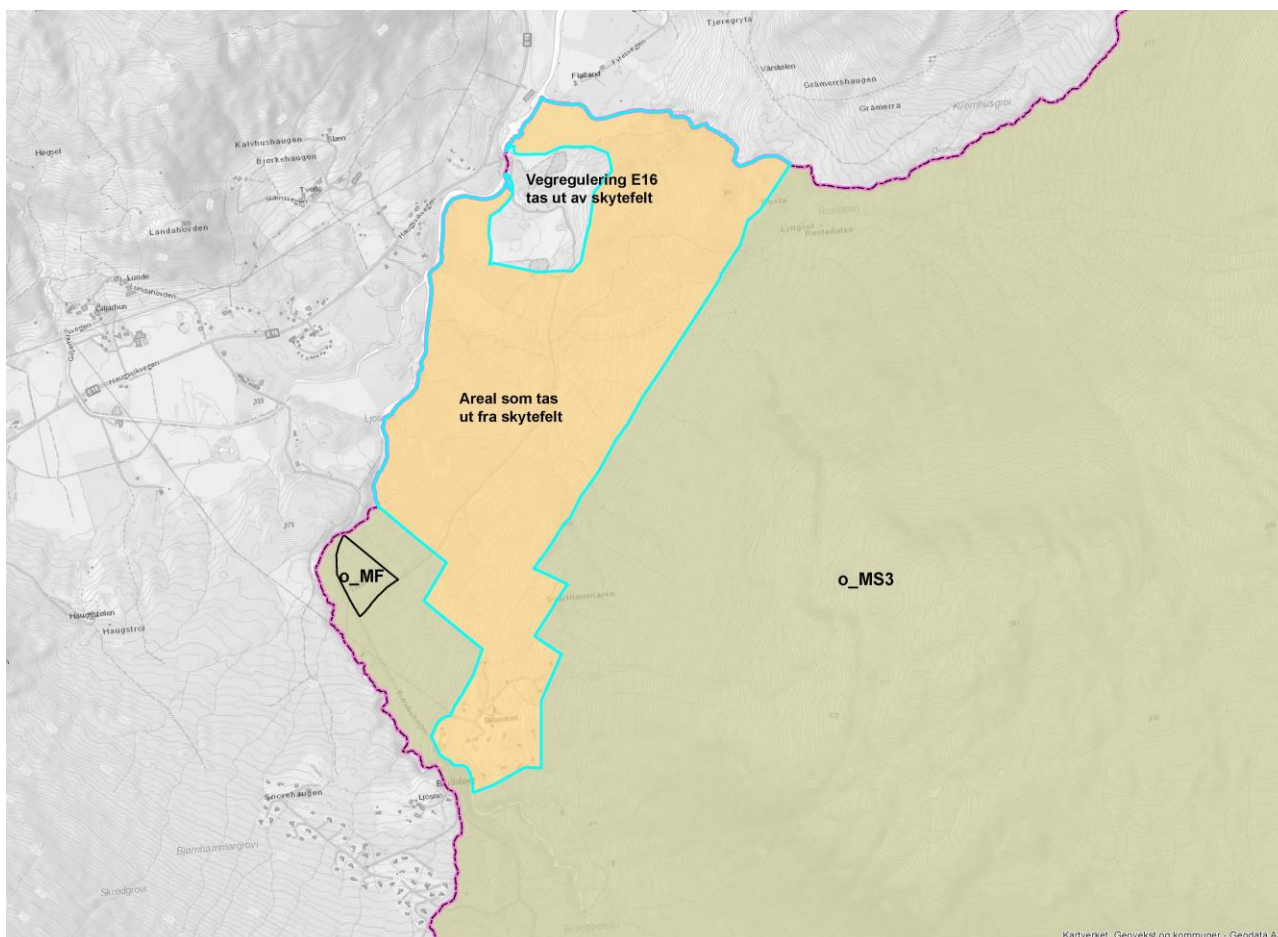
3.3 Grunn- og rettighetsforhold

Forsvarsbygg leier grunn av ca 25 private grunneiere. Leide rettigheter er avklart i avtaler. Det er ikke behov for å erverve ytterligere grunn som følge av planlagte oppgraderinger av Mjølfjell-Brandset SØF.

Forsvaret – militær bruker – har sett nærmere på forutsetninger for bruk av feltet og sannsynlige behov i framtida. Et område i Brandsetdalen er ikke lenger i aktiv bruk og vil høyst sannsynlig heller ikke bli det igjen. Leieavtalene her foreslås avvirket, og det er da heller ikke behov for å regulere området til forsvarsformål. Deler av det samme området er dessuten regulert til ny E16.

3.4 Gjennomføring av planen

Vedtak av planen sikrer videre drift innenfor planområdet og gir rammer for eventuelle nye fremtidige tiltak for utvikling av skytefeltet. Eventuelle byggetiltak må avklares etter plan- og bygningsloven.

Figur 3-2 Forslag til ny avgrensning av skyte- og øvingsfeltet

4 PLANFORSLAGET

4.1 Hovedtrekk i planforslaget

Utgangspunktet for reguleringsplanen er å sikre Forsvarets interesser innenfor de arealene (eiendommene) Forsvaret disponerer, samt avklare forholdet til andre bruks- og brukerinteresser og allmenne hensyn ved å avsette ulike arealbruksformål, hensynssoner og tilhørende bestemmelser.

Planforslaget utformes slik at eventuelle avbøtende tiltak av hensyn til miljø- og samfunnsinteresser kan gjennomføres innenfor planens avklarte rammer, uten behov for omregulering eller dispensasjonsbehandling.

4.2 Områder for Forsvaret (pbl § 12-5 nr 4)

MF Leirområde

Området har ca. 1450 m² bebyggelse.

Det foreligger pt ikke planer for utvidelse av bygningsmassen i dette området. Planforslaget åpner for oppføring av 700 m² ny bebyggelse, dvs 50 % økning, uten nærmere angivelse av type og formål. I forbindelse med byggesøknad skal det utarbeides tegninger som viser bygningenes tilpasning til omgivelsene og eksisterende bygg, herunder takvinkel, høyde og materialbruk. Ved dokumenterte funksjonsbehov kan gesimshøyden overskride 8 meter og mønehøyden 9 meter.

MS1 og 2 Skytefelt og øvingsområder

Det foreslås bestemmelser som åpner for nødvendige tiltak for vedlikehold og oppgradering av standplasser og målarrangementer, veger mellom disse, mindre bygg for utstyr m.m. For å sikre en helhetlig og god kvalitet, har bestemmelsene også krav til utforming av nye baner med tilhørende bygg og anlegg.

I forbindelse med anleggsarbeider stilles det krav til dokumentasjon av forurenset grunn/masser og opplegg for massehåndtering og tiltak for å unngå ny forurensning fra skytebaner.

Forsvarsbygg har utarbeidet rutiner som sikrer at arbeider som berører forurenset grunn gjennomføres med minimal risiko for spredning av metaller (forurensning).

Innenfor område MS1 åpnes det i reguleringsbestemmelsene for masseuttak i tilknytning til Forsvarets bruk av sprengningsfeltet. Masseuttak er etter mineralloven underlagt Direktoratet for mineralforvaltning. Bergsprengning og bearbeiding av stein inngår i Forsvarets bruk av området til øvingsformål. Samla uttak over tid vil overskride 10 000 m³, som er grensa for krav om driftskonsesjon og driftsplan etter mineralloven § 43. Etter Forsvarsbyggs vurdering er vilkåret for fritak etter mineralloven § 3, 2. ledd tilstede, da uttaket er en naturlig og nødvendig del av arealbruksformålet øvingsområde for Forsvaret.

Planlagte tiltak i Brandsetdalen, område MS2 på plankartet, er vist på figur 4-1. Illustrasjonen viser et antatt omfang og typer av tiltak. Tiltakene er i hovedsak videreutvikling av dagens skytebaneanlegg.

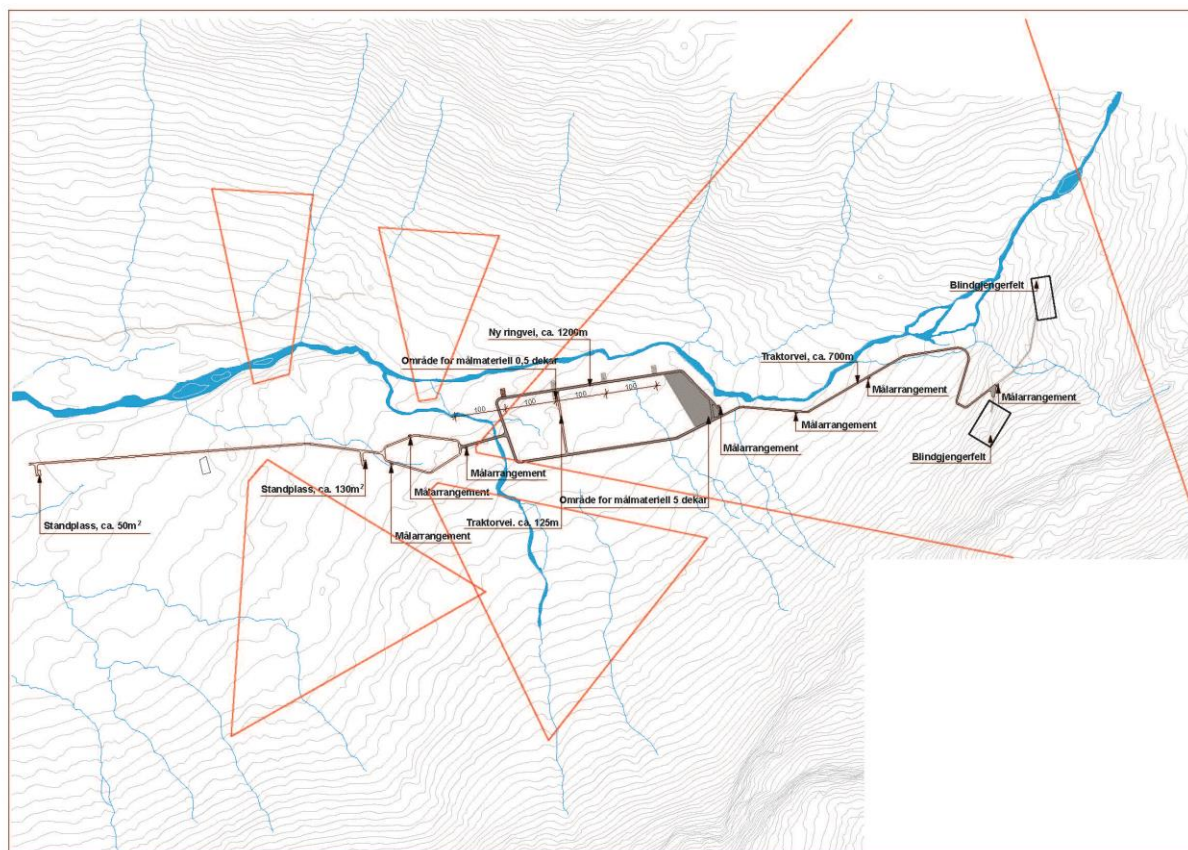
MS3 Øvings- og sikringsområder

Øvrige deler av planområdet brukes som øvingsområder uten faste standplasser for skarpskyting. Det er primært feltmessig bruk, uten tilrettelegging med anlegg mm.

Eksisterende hytter innenfor området tillates utvidet innenfor rammene som er gitt i kommuneplanens arealdel. Jordlova forutsettes å gjelde innenfor områdene MS1-3.

MS4 Øvings- og sikringsområde / landskapsvernområde

Området kan brukes til øvingsformål innenfor rammer gitt i verneforskriften for Nærøyfjorden landskapsvernområde. Etter disse er gjennomføring av militær øving/trening i eksisterende sikkerhetszone for Forsvarets skyte- og øvingsfelt tillatt. Området er i tillegg markert med hensynssone for båndlegging etter naturmangfoldloven (se under).

Figur 4-1 Planlagte tiltak (veger, standplasser og målarrangementer) i Brandsetdalen. Skytesektorer for eksisterende baner er markert med røde linjer.

4.3 Hensynssoner, bestemmelsesområder og vernehensyn i planen

H310 Fareområde ras- og skredfare: Innenfor områdene skal det tas særlige hensyn ved planlegging av nye bygg og tiltak.

H350 Fareområde brann- og eksplosjonsfare: Område med mulige eksplosivrester (blindgjengere) er regulert med hensynssone fare og det er gitt bestemmelser om ferdsel og aktivitet i sonene. Blindgjengerrydding i regi av Forsvaret er tillatt. H350_1 er inngjerdet og markert med varselskilt. H350_2 er inngjerdet og/eller merket. H350_3 er nedslagsfelt for langtrevkende våpensystemer og brukes også som øvingsområde for feltmessig trening (del av MS3).

H370 Fareområde høyspentlinje: Kraftlinjer gjennom planområdet er regulert med hensynssone fare, med bredde i samsvar med gjeldende sikkerhetszone. Linjeeier har rett til ferdsel/atkomst for drift og vedlikehold av linja.

H560 Naturmangfold inkl vassdragssoner: Ivaretar og sikrer viktig biologisk mangfold innenfor planområdet. Det er foretatt en naturtypekartlegging innenfor planområdet. Kartlagte naturtyper med A-verdi og kantsoner langs hovedelvene er avsatt som hensynssoner naturmiljø med supplerende bestemmelser som sikrer områdene mot terrenginngrep.

H730 Båndlegging kulturminneloven: Omfatter automatisk fredete kulturminner.

H740 Båndlegging naturmangfoldloven: Omfatter område vernet etter naturmangfoldloven. Her gjelder verneforskrift for Nærøyfjorden landskapsvernområde foran reguleringsplanen.

Bestemmelsesområde #1: Ett automatisk fredet kulturminne vil bli berørt av planlagte tiltak. Det vil bli søkt om dispensasjon fra fredningen i tilknytning til behandling av reguleringsplanen.

4.4 Nærmere om flerbruk og sikkerhet

Allmennheten har adgang til å bruke feltet til tradisjonelt friluftsliv, mosjon og trening, så lenge sikkerheten ivaretas. Allmennhetens adgang og bruk av feltet må derfor reguleres av hensyn til sikkerhet under militær aktivitet og i farlige områder. Forsvaret kan stenge hele eller deler av feltet dersom det er nødvendig av hensyn til militær virksomhet.

Sivil ferdsel innenfor skyte- og øvingsfeltet skjer på eget ansvar. Sivile brukere må derfor:

- rette seg etter merking, skilter og bommer, og anvisninger fra Forsvarets personell
- innhente informasjon om militær aktivitet før ferdsel i feltet
- sørge for å bli sett av Forsvarets personell

Forsvaret har ansvaret for at militær aktivitet skjer innenfor rammene i Forsvarets direktiver og instruksjoner. Disse er basert på gjeldene lover og regler, avtaler, vedtatte planer og tillatelser.

Områder med blindgjengere og ammunisjonsrester

På plankartet vises hensynssone (H_350) som blindgjengerfelt. Dette er områder hvor farlige ammunisjonsrester kan forekomme.

Blindgjengerfelt blir merket med **”Livsfare blindgjengere”**. Innenfor inngjerdede blindgjengerfelt er ferdsel forbudt. For blindgjengerfelt som ikke er inngjerdet gjelder særskilte aktsomhetskrav ved ferdsel.

Skilt rundt blindgjengerområdene

Skytebaneområder

Særlige sikkerhetsbestemmelser gjelder for skytebaner, nedslags- og sprengningsfelt når disse er i bruk. Banene ligger innenfor område MS1 og MS2 på plankartet. Ved baneanleggene er ferdsel forbudt når det pågår skarpskyting eller sprengning.

Skyteaktivitet vil alltid bli varslet på stedet med flagg heist opp i flaggstang ved inngangen til områdene for baneanlegg. Informasjon om skytebanene og ferdsel i feltet er også gitt på informasjonstavler i Brandsetdalen og i Mjølfjell. I tillegg er innfartsvegene stengt med skilting, bommer og/eller vaktpost.

Veger

Veger i feltet er åpne for ikke-motorisert ferdsel, så lenge dette ikke er til hinder for pågående militær aktivitet. Veger i feltet er stengt med bom både i Mjølfjell og Brandsetdalen.

Friluftsliv, jakt og fiske

Bruk av merkede stier og løyper er tillatt så lenge det ikke er til hinder for Forsvaret. Ferdsel langs slike traseer må likevel foregå med samme aktsomhet som ved ferdsel i øvrige deler av skyte- og øvingsfeltet. Muligheter for jakt og fiske i skytefeltet er avtalt mellom grunneierne og Forsvarsbygg. Kortsalg administreres av grunneierne. Bålbrekking er ikke tillatt i perioden 15. april til 15. september. Bestemmelsene er de samme som i utmark for øvrig. All trening av hund skal avklares med Forsvaret på forhånd. Innenfor feltet gjelder ordinære båndtvangsregler.

Skilting og merking

Forsvarsbygg er ansvarlig for oppsetting og vedlikehold av skilt og merker. Skilting og merking skal informere om Forsvarets bruk av området og begrensninger i sivil bruk.

Yttergrense

Skytefeltets yttergrense er stedvis merket med **”Militært øvingsfelt”**. Skiltene er satt opp med 30-50 meters mellomrom. Der grensa går igjennom skog er det ryddet grensegater for at det skal være sikt mellom skiltene.

Informasjonstavler

Tavler med kart og informasjon om skytebanene og ferdsel i feltet er satt opp i Brandsetdalen og Mjølfjell.

Øvrig skilting og merking

For øvrig er skyte- og øvingsfeltet merket med standard veiskilt og informasjonsskilt. Skytebaner kan ha skilting som har spesifikk betydning for Forsvaret, herunder sektorskilt og lignende. I spesielle situasjoner, innenfor avgrensede områder, kan det etableres midlertidig merking for å hindre ferdsel ved hjelp av sperrebånd, oppslag, og lignende. Inngjerdede områder er forbudt for all ferdsel.

5 KONSEKVENSER AV PLANFORSLAGET

5.1 Generelt om dokumentasjon

Nye større militære skyte- og øvingsfelt er med i listen over planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes (jf. KU-forskriftens § 2 og vedlegg I nr. 12). Planen er i samsvar med kommuneplanens arealdel og omfatter ikke tiltak som medfører vesentlig endring av eksisterende virksomhet. Planen er likevel av Voss kommune vurdert å være konsekvensutredningspliktig med henvisning til pbl. §4-2 og KU-forskriften §§ 2-5.

5.2 Naturmangfold og vassdrag

Mjølfjell og Brandset SØF består av to separate dalfører. Mjølfjell ligger i Rjoanddalen (sør-øst), og Brandset er lokalisert i Brandsetdalen (nord-vest). De separate dalførene har avrenning til hver sin resipient og er to separate vannsystemer. Forurensningsbelastningen på Mjølfjell – Brandset er kartlagt systematisk siden 1999. Det er ikke påvist forurensningskonsentrasjoner som utløser behov for tiltak. Forvarets skyting foregår i hovedsak på tilrettelaget baner. Omfanget av feltmessig skyting er begrenset.

Forsvarsbygg har kartlagt biologisk mangfold i området i 2002 og 2005. Kartleggingen ble utført etter spesifisering som bygger på håndbøkene om viltkartlegging, naturtypekartlegging og kartlegging av ferskvann. Et område ved Brandset, Høgrusti, er vurdert å være svært viktig for biologisk mangfold. Fire områder av noe størrelse og fem mindre områder er vurdert å være lokalt viktige. Dette omfatter bl a rasmarker i Rjoanddalen. Det er imidlertid ikke registrert verdier av helt spesiell karakter som utvalgte naturtyper, prioriterte arter eller verneområdet som antas å bli særlig påvirket og derfor må utredes nærmere.

Mesteparten av planområdet er del av Nordfjella villreinområde, jf kap 2.3. Østre deler er markert som nasjonalt villreinområde, vestre deler er markert som randområde mens de sentrale delene er angitt som område for Forsvaret. Ut fra foreliggende plangrunnlag antas det ikke å være konflikt mellom villreininteressene og Forsvarets bruk.

Aurlands del av skyte- og øvingsfeltet inngår i Nærøydalen landskapsvernområde. Forsvaret har svært begrenset bruk av dette området.

Forsvarets eksisterende bruk medfører begrensede ulemper for naturmangfoldet og utnyttelsen av ressursgrunnlaget. Av planlagte tiltak vil utvikling av vegnett og skytebaner i dalbunnene og uttak og knusing av masser ved sprengningsfeltet medføre natur- og terrenginngrep.

Den totale belastningen fra forvarets virksomhet i planområdet, inkludert tiltakene planen legger til rette for, vurderes som lav til moderat der skytestøy og infrastruktur anses å ha størst potensiale for negativ påvirkning på naturmangfoldet, ifølge Fututa-rapport 743/2015. Det foreligger ikke informasjon om at særlig sjeldne eller truede naturtyper eller arter vil gå tapt grunnet omsøkt virksomhet (inkludert Forsvarets samlede belastning; i.e. Forsvarets tilstedeværelse på Mjølfjell og Brandset).

Kilder:

- *Vurdering etter naturmangfoldloven for Mjølfjell og Brandset skyte- og øvingsfelt, Futurarapport 743/2015*
- *Kunnskapsgrunnlaget knyttet til naturmangfold, Futurarapport 612/2014*
- *Mjølfjell og Brandset SØF – Oversikt over areal med grunnforurensning og tilstand i vannforekomster, Futurarapport 614/2014*

5.3 Landskap, ressursgrunnlag og landbruk

Planområdet består av to dalfører atskilt og omgitt av høyfjell. I øst grenser området til, og inngår delvis i, Nærøyfjorden landskapsvernområde. Det er ikke utført nærmere landskapsanalyse eller verddivurdering av området,

men det framstår i dag som relativt urørt, med unntak av Forsvarets anlegg og veger i dalbunnene. Hele planområdet ligger innenfor nedslagsfeltet for verna vassdrag, dvs Nærøydalselvi og Vossavassdraget. Det vil si at Rjøani og Brandsetelva er varig vernet mot kraftutbygging, og at alle vassdragene må sikres mot arealbruk som reduserer verneverdiene i dem.

Skyte- og øvingsfeltet strekker seg fra ca 320 moh og helt opp til over 1400 moh. Kaldanuten er den høyeste fjelltoppen i skyte- og øvingsfeltet på 1436 moh, men det er flere topper på over 1300 moh i den nordøstre delen av feltet.

Det er to markerte daler i Mjølfjell: Brandsetdalen og Rjoanddalen. Terrengformene er karakterisert av relativt rolige terrengformer, ikke minst sett i en Vestlandssammenheng. Det er u-formede dalfører (laget av isbreer) og avrundete topper.

Figur 5-1 Foto Voss kommune ved Berit Marie Galaaen / Magnhild Gjengedal

Brandsetdalen er omtalt som et geologisk interessant område (Fylkesmannen i Hordaland 2001). Ved gården Brandset er det utformet en markert terrasse i terrenget - dette er et gammelt breelvdelta. Store arealer i skyte- og øvingsfeltet består av vegetasjonsløse områder med bart fjell, grov rasmark og stein i dagen. Det er lite løsmasser, og det meste av området består av fattig morenemateriale.

Skyte- og øvingsfeltet blir brukt som utmarksbeite for sau. Forsvaret har ikke lagt restriksjoner på beitebruk i feltet.

Det er gjort to registreringer av anortositt innenfor planområdet, på Fyrde ved Brandset og Grodjuvet ved Mjølfjell, hvor det også har vært et uttak. Anortositt er en bergart som blant annet brukes til produksjon av mineralull og som asfalttilslag. På Fyrde (utenfor planområdet) var det flere momenter som talte mot å etablere et brudd. Det ble derfor ikke gjort videre undersøkelser i 1994.

Ved Grodjuvet ble det i 1993 tatt ut 3 000 tonn anortositt fra en lokalitet nær en del av den militære kjørevegen. Prøvetakinger klassifiserte denne forekomsten som «interessant». Beliggenheten i et skyte- og øvingsfelt og transportmessig ugunstig har imidlertid gjort at ressursen ikke har vært attraktiv for utvinning. Mineralressursene vil ikke bli påvirket av Forsvarets virksomhet i skyte- og øvingsfeltet. Dersom kommersiell drift på denne ressursen skulle bli aktuell, må planer for dette vurderes opp mot andre interesser, herunder Forsvarets.

Kilder:

- *Anortosittundersøkelser ved Mjølfjell for Borgestad Fabrikker. NGU-rapport 93.099, februar 1994*
- *Anortositt som naturstein ved Fyrde gård i Voss kommune. NGU-rapport 95.023, mars 1995*
- *Anortosittundersøkelser i indre Sogn og Voss. Bergvesenet rapport nr. BV 4573, 30.1.1996*

5.4 Kulturminner og kulturmiljø

Det er gjennomført kulturminneundersøkelser sommeren 2014, herunder undersøkelser for å oppfylle kravene i kulturminneloven § 9. Planområdet ble overflateregistrert og det ble gravd seks prøvestikk. Det ble gjort funn av til sammen 13 automatisk fredete kulturminner. Dette var koksteinslokalitet, kolgroper og en smie. Av nyere tids kulturminner ble det påvist to revefeller, en flatmarksmile og sju stølsområder med blant annet hustufter og rydningsrøyser.

Mange av kulturminnene ligger i Brandsetområdet og i område som nå er foreslått avviklet som del av skyte- og øvingsfeltet. Planforslaget omfatter derfor kun 7 automatisk fredete kulturminner. Ett av disse, et bosettings- og aktivitetsområde fra steinalder i Rjoandalen kan bli direkte berørt av planlagt virksomhet/tiltak, og det vil bli søkt om dispensasjon fra fredningen gjennom kulturminnelovens § 8, 4. ledd. Området har ID 180390. De øvrige områdene foreslås sikret med hensynssone (båndlegging etter kulturminneloven) med tilhørende bestemmelser. Registrerte nyere tids kulturminner blir ikke berørt av planlagte tiltak, og vil ut fra erfaring heller ikke være utsatt for skade fra Forsvarets feltmessige bruk av området. Planforslaget vurderes ut fra dette å ha små konsekvenser for kulturminner og kulturmiljø.

Kilder:

- *Mjølfjell skyte- og øvingsfelt – Kulturhistoriske registreringar i samband med områdereguleringsplan, Hordaland fylkeskommune, rapport 13 2015*

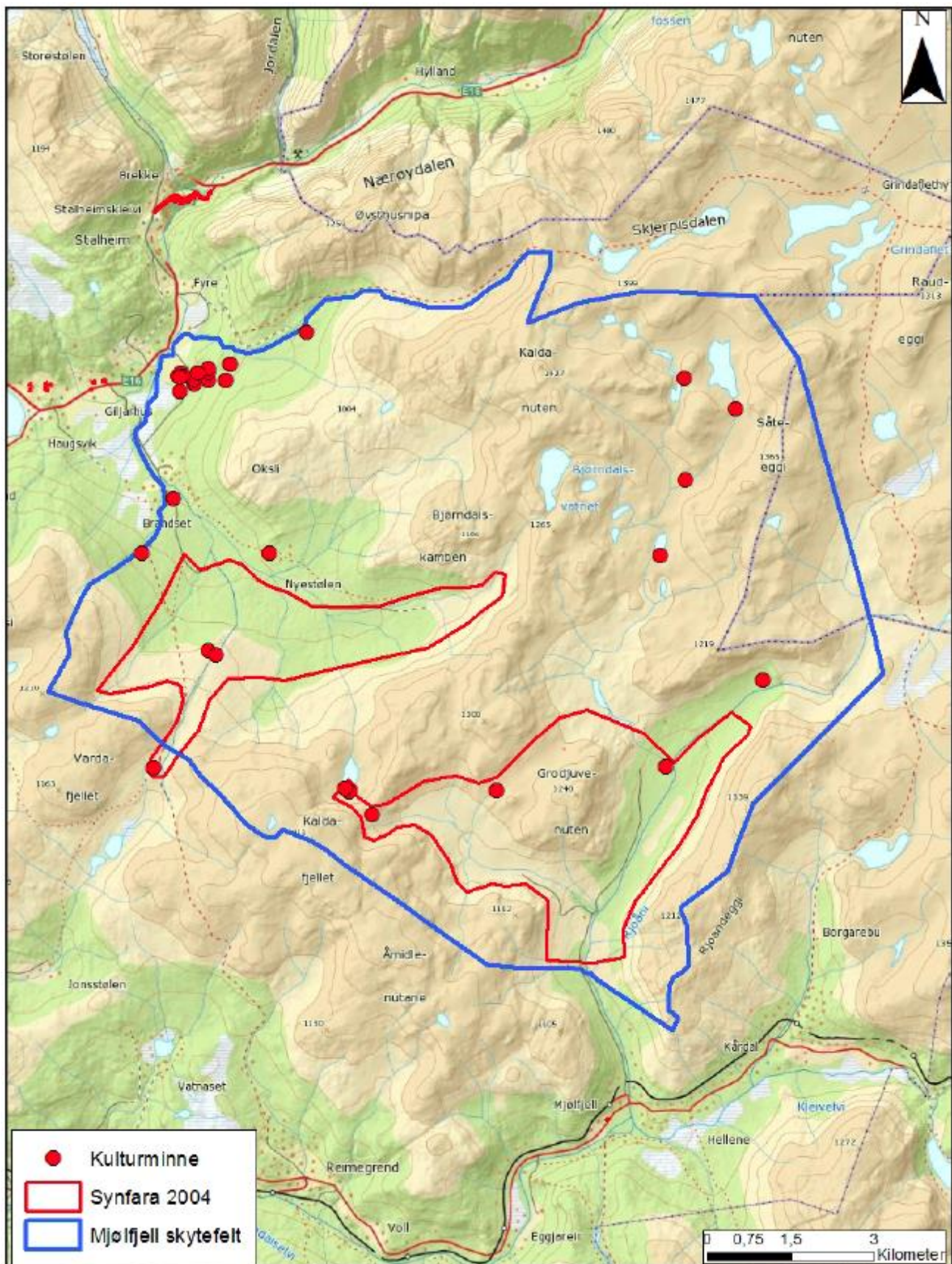
5.5 Friluftsliv, jakt og allmenne interesser

Mjølfjell-Brandset SØF blir brukt til friluftslivsaktiviteter, innenfor krav til sikkerhet under pågående bruk av skytefeltet. Merket DNT-sti fra Mjølfjell til Grindaflethytta går øst for skytefeltet, mens stien fra Reime til Brandset går gjennom den vestre delen av skytefeltet over en 3 – 4 km lang strekning. Området er ellers tilgjengelig med tog og bil fra Mjølfjellsida og med bil fra Brandset. I Brandsetdalen er det noen private hytter innenfor skyte- og øvingsfeltet. På Mjølfjellsida er det hytteområder sør for skyte- og øvingsfeltet. Planområdet er derved viktig for friluftsliv både for lokalbefolkningen, for hytteeiere og andre tilreisende.

Den allmenne friluftslivbruken av området skjer i det vesentlige med utgangspunkt i innfallsportene Mjølfjell, Reime og Brandset. I tillegg til sti- og vegnett er fjellpartiene mellom dalførene attraktive bruksområder, særlig vinterstid.

Planforslaget legger ikke opp til ny arealbruk som vil komme i konflikt med eksisterende løyper og stier. Friluftslivet vil fortsatt være utsatt for støy fra aktiviteter i skyte- og øvingsfeltet. Det foreligger ikke planer som medfører noen vesentlig økning av støyutbredelse eller støynivå.

Regulering av sivil ferdsel vil skje som ledd i den daglige driften av feltet med grunnlag i sikkerhetsmessige forhold. Dette er i utgangspunktet regulert i Forsvarets egne sikkerhetsbestemmelser. Ved øvelser og skyting vil deler av området kunne være stengt for fri ferdsel ut fra sikkerhetshensyn.

Figur 5-2 Oversiktskart over kulturminner i det opprinnelige planområdet med. Kilde: Hordaland fylkeskommune

Jakt og fiske reguleres gjennom avtale og i samråd mellom grunneiere og Forsvaret. Ordningen fungerer tilfredsstillende i dag og forutsettes å bli opprettholdt.

Barn og unges interesser

Området blir benyttet av barn og unge på linje med voksne til friluftsføremål som beskrevet over. For øvrig har barn og unge ingen særskilte interesser innenfor planområdet. Barn og unges interesser blir ikke påvirket som følge av planforslaget.

Kilder:

- *Intervjuer med Forsvarets skytefeltoffiserer, Voss turlag og utvalgte byggeiere*

5.6 Støy

Grunnlaget for å vurdere støybelastningen rundt skytefelt er nylig revidert. Utbredelsen av støysonene basert på nye retningslinje (T-1442/2016) er vist i figur 5 og i eget vedlegg. De reviderte støysonene ligger så godt som i sin helhet innenfor skytefeltets yttergrenser. Nærmeste bebyggelse med støyfølsom bruk til skytebanene i Brandsetdalen, er hyttene ved Ådnakken (Nyestølen). For banene i Rjoanddalen er bolig- og fritidsbebyggelsen ved Mjølfjell stasjon nærmeste bebyggelse med støyfølsom bruk.

Støykonsekvensene for Mjølfjell – Brandset skyte- og øvingsfelt vurderes å være forholdsvis små, og feltet er av de mest «støyrobuste» skytefeltene Forsvaret disponerer.

Kilder:

- *Støyrapport, Futurarapport 617/2014*

5.7 Utslipp til vann og grunn

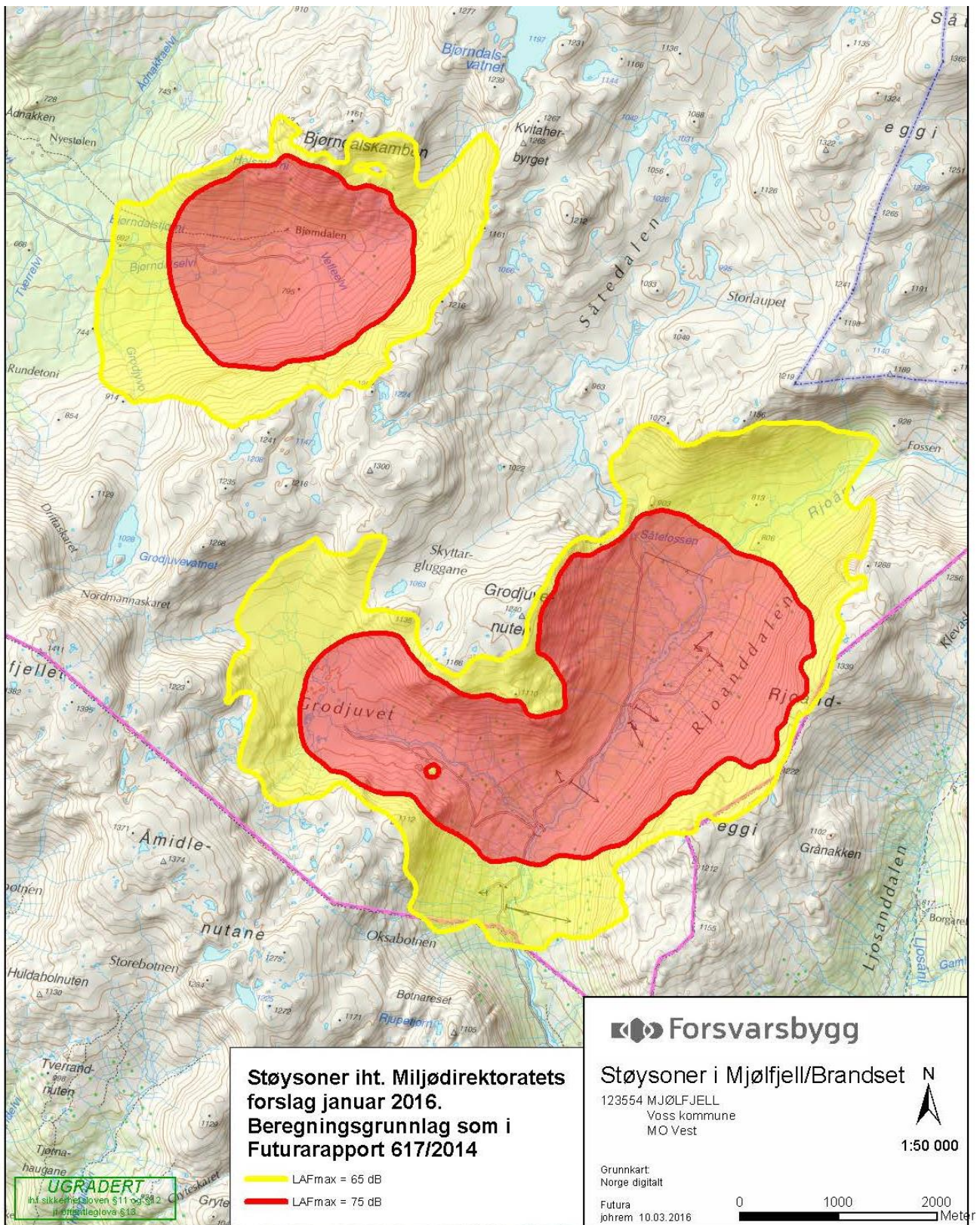
I skyte- og øvingsfelt er grunnen på de aller fleste skytebaner som er benyttet til håndvåpenskyting, forurenset med metaller. Aktive, stengte og nedlagte skytebaner som er benyttet til håndvåpenskyting, samt annen mulig forurenset grunn, er vist i figur 5-4.

Vannkvalitet ut av Mjølfjell (Rjoåni) og Brandset (Brandsetelvi) har en meget god vannkvalitet i tilstands-klasse 1 (SFT 1997) for bly, kobber, antimon og sink, og påvirkes ikke nevneverdig av aktiviteten i feltet. Bioforsk skriver i sin rapport fra 2014 at feltet (begge) preges av vann med meget lave konsentrasjoner av organisk materiale og moderat høy pH, samt lite turbiditet og trolig lite erosjon. Det konkluderes med at det lekker meget lite tungmetaller og antimon ut internt i feltet ved prøvepunktene i 2013. Analyserte vannprøver viser at konsentrasjonen er ved deteksjonsgrensen (for prøver både internt og ut av feltet) for analysene (kobber, bly, sink og antimon). Dette er som tidligere og det er ingen trender som tyder på endring mht. utlekking. Prøver tatt av Forsvarsbygg (utvidet program) bekrefter at det er lav konsentrasjoner i bekker og vassdrag med vannføring av betydning.

Nye/oppgraderte baner vil bli etablert med avrenningskontroll. Et eventuelt masseuttak vil måtte følge forureningsforskriften kapittel 30 når det gjelder utslipp. Dette er sikret i reguleringsbestemmelsene.

Kilder:

- *Mjølfjell og Brandset SØF – Oversikt over areal med grunnforurensning og tilstand i vannforekomster, Futurarapport 614/2014*

Figur 5-3 Støysoner etter kriterier i revidert T-1442 (november 2016)

5.8 Trafikk

Mjølfjell – Brandset SØF har tilfredsstillende tilknytning til offentlig vegnett. Selv om atkomsten til Mjølfjell går på offentlig veg med stedvis lav standard, er det fra Forsvarets side ikke behov for oppgradering. Oppgradering av skytebanene antas ikke å medføre ulempe for trafikk eller offentlig vegnett.

Det planlegges ny E16 forbi Brandset. Med forslaget om å redusere skyte- og øvingsfeltet i denne delen er det ingen arealbrukskonflikt. Se kap 1.3.

5.9 Samfunnssikkerhet

Plan- og bygningsloven § 4-3 stiller krav om at alle planer for utbygging skal ha en risiko- og sårbarhetsanalyse.

Det er gjennomført en ROS-analyse basert på Voss kommunes sjekklister. Analysen viser at det ikke er behov for særskilte tiltak som følge av reguleringsplanen. Analysen er vedlagt.

Kart over skredutsatte områder er eget vedlegg. Risiko for skred inngår i Forsvarets rutiner for planlegging av øvinger og er ellers et vurderingskriterium i byggesak, jf planbestemmelsene.

For Forsvarets egen virksomhet og risiko for skade på eget personell mm, foreligger det en egen ROS-analyse utarbeidet av Forsvarsbygg. Analysen er datert 17.01.2011.

5.10 Kommunalteknikk og kommunal økonomi

Planforslaget medfører ikke behov for opprusting av eksisterende kommunaltekniske anlegg, og det antas at planlagte tiltak ikke på noen måte vil kunne få konsekvenser for kommunal økonomi.

5.11 Annen arealbruk

Det er ikke kjent at det foregår planarbeid som vil kunne få konsekvenser for Forsvarets bruk av skyte- og øvingsfeltet, eller at det pågår planarbeid som har konsekvenser for dette planforslaget. Når den nordvestre delen av skyte- og øvingsfeltet er tatt ut av planområdet, er det heller ingen kontaktflate mot Statens vegvesens E16-plan. Se figur 3-2.

Det er ingen planer om uttak av anortosittforekomsten i Rjoandalen. Se kap 5.3.

Vedlegg 1:

Uttalelser til varsel om planoppstart og planprogram

Det er innkommet følgende uttalelser:

Myndigheter: Jernbaneverket, Statens vegvesen, Direktoratet for mineralforvaltning, NVE, Fylkesmannen i Hordaland, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Verneområdestyret for Nærøyfjorden LVO, Hordaland fylkeskommune og Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd.

Organisasjoner og private: Haugslia hyttelag, Erling Brandset, Lars Brandset, Magne Wehn.

Uttalelse	Forsvarsbyggs kommentar
<p><i>Jernbaneverket</i> (11.12.2014)</p> <p>JBV påpeker at tiltaket ikke må endre avrenningsforhold eller vannhusholdning i grunnen mot jernbanen, herunder ikke medføre risiko for utvasking av masser eller endringer i grunnvannstanden.</p>	<p>Det er ca 2 km fra Bergensbanen til skytefeltgrensa. Banen går i tunnel under atkomstvegen til feltet. Det er ikke planlagt fysiske tiltak som kan tenkes å få konsekvenser for jernbanen ved Mjølfjell.</p>
<p><i>Statens vegvesen Region vest</i> (28.01.2015)</p> <p>Vegvesenet konstaterer at det blir tatt hensyn til og lagt opp til dialog om kontaktflaten mellom Forsvarsbygg og Statens vegvesen om trasé for ny E16 i Nærøydalen.</p>	<p>Reguleringsplanen for E16 er vedtatt. I og med at planforslaget forutsetter å redusere skyte- og øvingsfeltet ved Brandset, er det ingen kontaktflate mot Statens vegvesen.</p>
<p><i>Direktoratet for mineralforvaltning</i> (17.12.2014)</p> <p>DMF refererer planprogrammets opplysninger om mulig masseuttak og minner om at et samla uttak på mer enn 10.000 m³ masse (samt ethvert uttak av naturstein) krever konsesjon etter mineralloven § 43. I forbindelse med konsesjonssøknad skal det utarbeides driftsplan.</p>	<p>Etter Forsvarsbyggs oppfatning er vilkåret for unntak fra kravene i mineralloven (§ 3, 2. ledd) tilstede, da steinsprengningsfeltet er del av Forsvarets bruksformål. (Jf vilkåret om uttak som hovedsakelig er en del av annen utnyttelse av grunnen.) Se kap 4.2.</p>
<p><i>NVE</i> (15.12.2014)</p> <p>NVE minner om at hele planområdet ligger innenfor nedbørfeltene til de verna vassdragene Nærøydalselvi og Vossavassdraget. RPR for verna vassdrag gjelder inntil 100 m også langs sidevassdrag. Det må legges opp til arealbruk som ikke reduserer verneverdiene i vassdragene. NVE tilrår å bruke formålet bruk og vern av sjø og vassdrag på vannareal og kantsoner.</p> <p>Hvis planen åpner for byggetiltak i aktsomhetsområde for skred eller i område ROS-analysen viser skredrisiko, må skredfaren kartlegges nærmere. Eventuelle fareområder må framgå av planen.</p>	<p>Hensynet til verna vassdrag er presisert i planprogrammet (kap 4.1) og er lagt til grunn og innarbeidet i planforslaget.</p> <p>I utgangspunktet vil nye anlegg bli lagt utenfor fareområder. Foreliggende dokumentasjon, inkludert Forsvarets egne erfaringsoversikter, vil bli utnyttet ved planlegging av nye tiltak.</p>

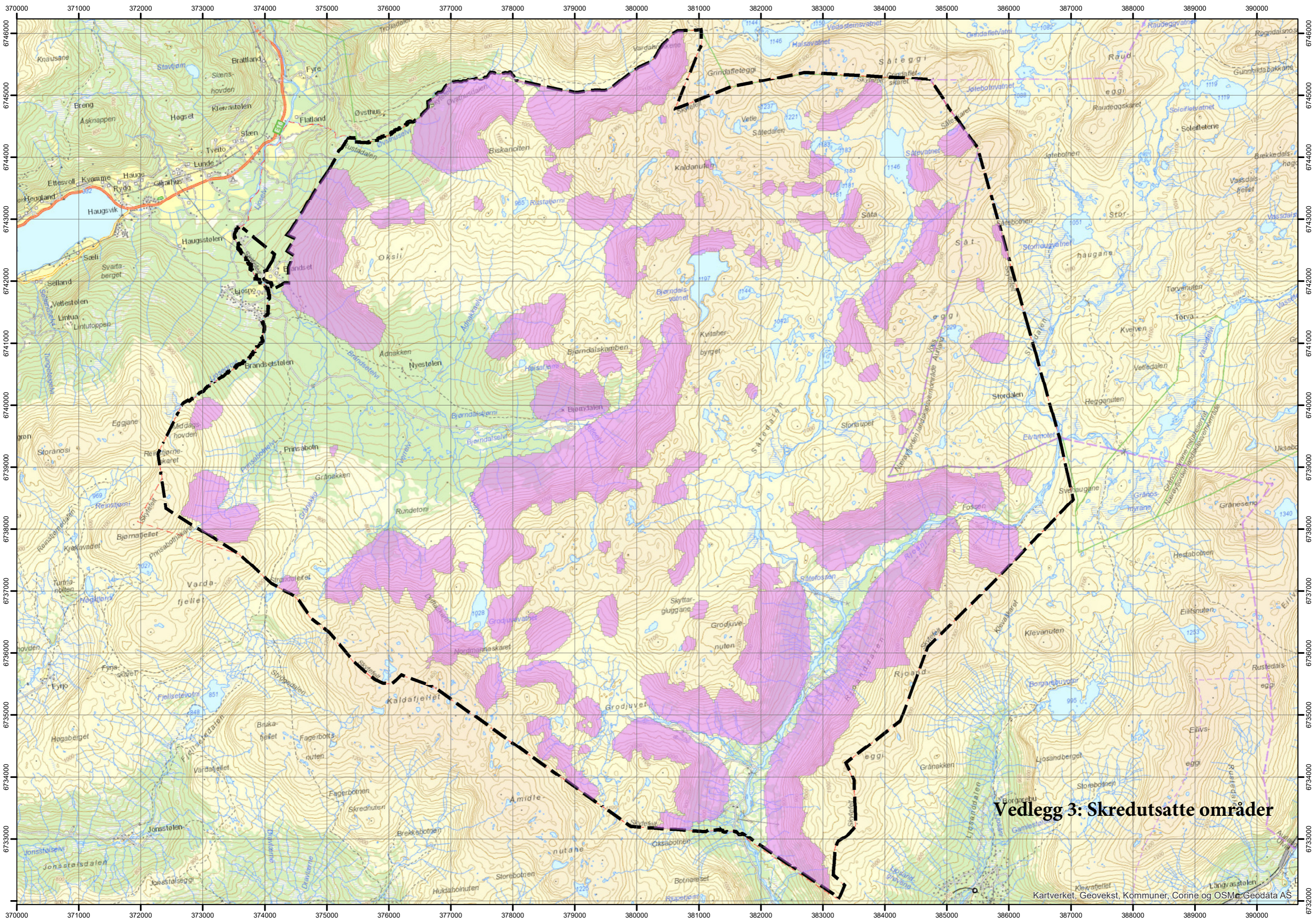
<p><i>Fylkesmannen i Hordaland</i> (15.12.2014)</p> <p>Fylkesmannen konstaterer at de aktuelle utredningsbehovene generelt er ivaretatt, men trekker spesielt fram den antyda kjøretraseen mellom Mjølfjell og Brandset. Fylkesmannen forutsetter at virkninger for terreng og landskap blir dokumentert.</p> <p>Fylkesmannen tilrår å benytte hensynssoner for å belyse farer og særlige hensyn i planområdet.</p>	<p>Tilrettelegging for kjøretrase på barmark er ikke lenger aktuelt og inngår ikke i planforslaget. Dokumentasjon av andre terrenginngrep er forutsatt, jf kap 4.1.</p> <p>Bruken av virkemidler i planen vurderes ut fra behovet for regulering/avklaring.</p>
<p><i>Fylkesmannen i Sogn og Fjordane</i> (17.12.2014)</p> <p>Fylkesmannen tilrår at Aurlands del, som også er landskapsvernområde, blir tatt ut av planområder medmindre det er spesielle grunner for å ha dette området med.</p> <p>Fylkesmannen peker ellers på at villreininteresser, og konsekvenser for villrein, er et viktig plantema. Det tilrås at hensynet til verna vassdrag blir tydeligere presisert i planprogrammet. For øvrig minner fylkesmannen i naturmangfoldloven §§ 7 – 12, som forutsettes lagt til grunn, og at avbøtende tiltak bli innarbeida i planen.</p> <p>Fylkesmannen forutsetter at det blir utarbeidd en bredt anlagt ROS-analyse.</p>	<p>Fra Forsvarets side er det ønskelig å ha et samla planverk, med tanke på styring av virksomheten. Planforslaget omfatter derfor også Aurlands del av feltet, med rammer i tråd med verneforskriften.</p> <p>Momentene tas til etterretning. Se også kommentar til NVEs uttalelse vedr verna vassdrag.</p> <p>Tas til etterretning.</p>
<p><i>Narøyfjorden verneområdestyre</i> (12.11.2014)</p> <p>Styret for landskapsvernområdet viser til verneforskrifta og konstaterer at så lenge Forsvarets bruksomfang ikke økes, er virksomheta uproblematisk. Nye tiltak, som tilrettelegging for motorferdsel, må konsekvensvurderes og avklares med verneområdestyret. Styret ber om at Forsvaret har kontakt i forbindelse med øving og trening innafor verneområdet.</p>	<p>Økt bruksomfang og tiltak innenfor landskapsvernområdet er neppe sannsynlig – dette er passive deler av skyte- og øvingsfeltet (sikkerhetssone og sporadiske øvelser uten kjøretøy). Se ellers uttalelse fra Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og kommentar til den.</p>
<p><i>Hordaland fylkeskommune</i> (16.12.2014)</p> <p>Fylkeskommunen viser til at Mjølfjell er et viktig regionalt friluftsområde. Det må tas særlige hensyn til nær- og fjernvirkning av nye tiltak, da store deler av området ligger over tregrensa. Det vises til gjennomførte kulturminneundersøkelser og forutsettes at automatisk freda og viktige nyere tids kulturminner blir sikra i planen.</p>	<p>Momentene tas til orientering. Hensynet til kulturminner ivaretas gjennom hensynssoner.</p>

<p><i>Nordfjella og Fjellbeimen Villreinnemnd</i> (01.12.2014)</p> <p>Villreinnemnda har valgt ikke å uttale seg, da skyte- og øvingsfeltet ikke omfatter deres villreinområde (som er lengre øst). Det blir likevel påpekt at Raudafjella er et viktig leveområde for villrein, og at det er viktig å ta hensyn til dette.</p>	<p>Kommenteres ikke nærmere.</p>
<p><i>Haugslia hyttelag</i> (15.12.2014)</p> <p>Hyttelaget håper Forsvaret kan bidra til å utvikle friluftstilbudet i Brandsetdalen, med utvidet parkeringsplass og samarbeid om løypepreparering. Laget håper også at en evt sommerveg til Mjølfjell kan holdes åpen som skiløype.</p>	<p>Innspillet må evt tas opp med forvaltningsansvarlige i Forsvaret som del av driften av feltet.</p>
<p><i>Erling Brandseth</i> (17.12.2014)</p> <p>Avventer planforslag for å kunne kommentere realiteter. Påpeker at han ikke har annen avtale med Forsvaret enn rett til å nytte feltet i et avgrensa tidsrom i løpet av året.</p>	<p>Kommenteres ikke nærmere.</p>
<p><i>Lars Brandset</i> (02.12.2014 og 09.01.2015)</p> <p>Ser ikke behov for reguleringsplan for områder Forsvaret allerede har rettigheter til. Påpeker samtidig at avtaler må følges.</p>	<p>Reguleringsplan ivaretar også andre hensyn enn de privatrettslige.</p>
<p><i>Magne Webn (Uttalelse på egne vegne, som en av fire sameiere)</i> (22.12.2014)</p> <p>Forsvarets båndlegging av området har vært til hinder for utvikling av utmarksnæring. Dette, og evt økt nytte for Forsvaret dersom det etableres kjøretrasé over fjellet, tilsier økt leie.</p> <p>Mulig tilrettelegging for kjøretrasé mellom Brandset og Mjølfjell kan kombineres med reetablering av traktorveg til Prinsabotn.</p>	<p>Avtalemessige forhold holdes utenfor planprosessen.</p> <p>Mulighetene for sambruk av kjøretrasé kan bli vurdert, dersom slik trasé blir aktuelt for Forsvarets del. Dette er imidlertid ikke forutsatt eller innarbeida i planen</p>

Vedlegg 2:**SJEKKLISTE NATURMANGFOLDLOVEN §§ 8 – 12**

PLANNAVN: Områderegeringsplan for Mjølfjell - Brandset skyte- og øvingsfelt		
PLANID: 2012017 (Voss)		
§ 8 KUNNSKAPSGRUNNLAGET	JA	NEI
<i>"Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet."</i>		
Sjekk ut:		
Arter (www.artsdatabanken.no)	x	
Verna vassdrag (www.nve.no , vann og vassdrag)	x	
Verneområder (www.naturbase.no)	x	
Viktige kulturlandskapsområder (www.naturbase.no)	x	
Naturtyper (www.naturbase.no)	x	
Miljøregistreringer i skog – MIS (www.skogoglandskap.no)		
Kulturminner (www.asketadden.ra.no)	x	
Andre utredninger/rapporter		
Er kunnskapen vurdert som god nok? Hvis NEI, bruk § 9 "FØRE VAR"	x	
§ 9 "FØRE VAR"	JA	NEI
<i>"Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak" ..</i>		
Fare for irreversibel skade på naturmangfoldet		x
Fare for alvorlig skade på naturmangfoldet		x
Viser "Føre var" behov for handleplikt?		x
§ 10 SAMLET BELASTNING	JA	NEI
<i>"En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for".</i>		
Vil planforslaget i sum føre til for stor belastning på økosystemet		x
§ 11 KOSTNADER VED MILJØFORRINGELSE	JA	NEI

<i>"Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter".</i>		
Tiltakshaver dekker merkostnader for å unngå miljøforringelse		x
§ 12 MIJLØFORSVARLIGE TEKNIKKER OG DRIFTSMETODER <i>"For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater".</i>	JA	NEI
Er byggemetoden, byggeteknikken, driftsmetoden miljøforsvarlig?	x	
Finnes det alternative driftsmetoder eller teknikker for gjennomføring av tiltaket/ planen?		x
Bør det stilles vilkår om alternative driftsmetoder eller teknikker?		x

Vedlegg 3: Skredutsatte områder

ROS-analyse for områderegeringsplan for Mjølfjell – Brandset skyte- og øvingsfelt, Voss og Aurland kommuner

Voss kommune sine akseptkriterier

Voss kommune definerer sine akseptkriterier som fylgjande:

Dei analyseområda som fell inn under grøn risikoklasse, i ROS-analyse er å sjå på som akseptable.

Dei som vert raude er i utgangspunktet uakseptabel risiko og det må gjennomførast risikoreduserande tiltak i form av førebygging eller skadebøting.

Dei i gult område må gjennom ein kost- nyttevurdering før ein avgjer om risikoen er akseptabel.

Risiko verdi:

	Akseptabel
	Skal vurderast
	Uakseptabel risiko

LIV OG HELSE

s a n s y n	Særs sannsynleg <i>Skjer oftare enn kvart 20.år</i>						
	Mykje sannsynleg <i>Skjer ein gong kvart 20-100 år.</i>						
	Sannsynleg <i>Skjer ein gong kvart 100 -200 år.</i>						
	Mindre sannsynleg <i>Skjer ein gong kvart 200 -1000 år.</i>						
	Lite sannsynleg <i>Skjer ein gong kvart 1000 -5000 år.</i>						
	Usannsynleg <i>Skjer sjeldnare enn kvart 5000 år.</i>						
		Ubetydeleg <i>Personskader kan forekomme.</i>	Liten <i>Mindre skadar som treng medisinsk handsaming.</i>	Ein viss fare <i>Fare for alvorlige personskadar, fleire mindre personskadar.</i>	Alvorleg <i>Inntil 1 død, og/eller fare for alvorlig skadde personar.</i>	Kritisk <i>1-5 døde, og/eller fleire alvorlig skadde / sjuke.</i>	Katastrofalt <i>Fleire enn 5 døde, og/eller fleire enn 10 alvorlig skadde/sjuke.</i>
konsekvens							

YTRE MILJØ

s a n s y n	Særs sannsynleg Skjer oftare enn kvart 20.år						
	Mykje sannsynleg Skjer ein gong kvart 20-100 år.						
	Sannsynleg Skjer ein gong kvart 100-200 år.						
	Mindre sannsynleg Skjer ein gong kvart 200-1000 år.						
	Lite sannsynleg Skjer ein gong kvart 1000 -5000 år.						
	Usannsynleg Skjer sjeldnare enn kvart 5000 år.						
		Ubetydeleg <i>Få eller ingen skade på miljø.</i>	Liten <i>Mindre skadar på miljø, men som naturen sjølv utbetrar på kort tid.</i>	Ein viss fare <i>Moderate skadar på miljø, eller skadar som krev mindre tiltak.</i>	Alvorleg <i>Store og alvorlege miljøskader som det vil ta tid å utbetre</i>	Kritisk <i>Omfattan de langvarig e miljøskad ar som krev større tiltak.</i>	Katastrofalt <i>Varig skade på miljø av stort omfang</i>
konsekvens							

MATERIELLE VERDIAR

s a n s y n	Særs sannsynleg Skjer oftare enn kvart 20.år						
	Mykje sannsynleg Skjer ein gong kvart 20.-100 år.						
	Sannsynleg Skjer ein gong kvart 100 -200 år.						
	Mindre sannsynleg Skjer ein gong kvart 200 -1000 år.						
	Lite sannsynleg Skjer ein gong kvart 1000 -5000 år.						
	Usannsynleg Skjer sjeldnare enn kvart 5000 år.						
	Ubetydeleg Skadar for inntil kr 100.000 Produksjons- stans < 1 uke	Liten Skadar mellom kr 100.000 – 1mill. Produksjons- stans < 1 mnd	Ein viss fare Skadar mellom kr 1 mill-10 mill. Produksjons- stans >1 mnd	Alvorleg Skadar mellom kr 10mill- 100mill Produksjons- stans > 3 mnd	Kritisk Skadar mellom kr 100 mill- 500mill. Produksjons- stans > 1 år	Katastrofalt Skadar for meir enn kr 500 mill. Varig produksjons- stans	
konsekvens							

Naturbasert sårbarheit				
Uønska hending/forhold	Potensiell risiko for:			Merknad
	Menneske	Miljø	Økonomi	
Ekstremvær www.met.no				
Sterk vind				Det kan være fare for sterk vind, men skadepotensialet er lite.
Store nedbørmengder				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringer som følge av planforslaget.
Store snømengder				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringer som følge av planforslaget.
Flaumfare www.nve.no				
Flaum i elvar / bekkar				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringer som følge av planforslaget.
Flaum i vassdrag/ innsjøar				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringer som følge av planforslaget.
Overvasshandtering				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringer som følge av planforslaget.
Springflod / stormflod				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringer som følge av planforslaget.

Historisk flomnivå				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget ,eller endringer som følge av planforslaget.
Skredfare www.skrednett.no				
Kvikkleireskred				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringer som følge av planforslaget.
Lausmasseskred				Det er noen steder med skredfare innafor planområdet, ihht NVEs aktsomhetskart for skred. Denne typen hendelser håndteres gjennom interne sikkerhetsrutiner i Forsvaret.
Is- og snøskred				Det er enkelte steder med snøskredfare innenfor planområdet, ihht NVEs aktsomhetskart for snøskred. (Se vedlegg.) Det er blant annet rasfare i vinterhalvåret langs ytre del av vei inn til Mjølfjell. All fersdsel inn til feltet skjer med beltekjørtøy øst for Rjoandelvi. Snøskredrisikoen ved øvelser håndteres gjennom interne sikkerhetsrutiner i Forsvaret. Se også planbestemmelsene om skreddokumentasjon ved byggesaker.
Steinras, steinsprang				Det er enkelte steder med fare for steinsprang innenfor planområdet, ihht NVEs aktsomhetskart for steinsprang. Denne typen hendelser håndteres gjennom interne sikkerhetsrutiner i Forsvaret.
Historiske hendingar				Ingen kjente.
Byggegrunn www.ngu.no				
Setningar				Ingen kjente forhold.
Utglijdingar				Ingen kjente forhold.
Radon				Moderat til lav aktsomhet. (Ikke relevant.)
Plante- og dyreliv www.miljødirektoratet.no				
Planter				Det er gjort vurderinger av naturmangfold som en del av planarbeidet. Dette er dokumentert i egne rapporter. Planforslaget medfører ikke konflikter med prioriterte arter eller viktig biologisk mangfold, men uønska hendelser kan skje. Viktige naturtyper sikres i planforslaget.
Dyr				Leveområde for villrein. Liten risiko for skade (som over).
Fuglar				Som for planteliv.

Andre uønska hendingar				
Skog- og vegetasjonsbrann				Branner kan teoretisk oppstå som følge av aktivitetene i området, men hendelser er ikke kjent.
Jordskjelv				Ingen kjent risikofaktor i området.

Verksemdsbasert sårbarheit				
Uønska hending/forhold	Potensiell risiko for:			Merknad
	Menneske	Miljø	Økonomi	
Brann/eksplosjon				
Brannfare				Branner kan teoretisk oppstå som følge av aktivitetene i området, men hendelser er ikke kjent.
Eksplosjonsfare				Det er blindgjengerfelt innenfor planområdet. Det er tatt særskilt hensyn til dette i reguleringsplanen. Området er og skal være markert med varselskilt.
Ulykke med tredjepart ved skyting				Skytebanene ligger konsentrert, og innfallsportene er relativt oversiktlige. Pågående skyting varsles med flagg.
Energitransport				
Høgspent				Det går høgspenlinje gjennom planområdet. Denne berøres ikke direkte, og er sikret gjennom hensynssone i planen.
Lågspent				Ingen kjente forhold.
Gass				Ingen kjente forhold.
Forureina vatn				
Drikkevasskjelde				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Badevatn, fiskevatn, vassdrag o.l.				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Nedbørsfelt				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Grunnvassnivå				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Forureining – grunn www.sft.no				
Kjemikalieutslipp				Skytevoller med konsentrasjoner av tungmetaller skal erstattes med avrenningssikre voller. Det kan være fare for utslipp fra kjøretøy ved ulykker.
Forureining - luft				
Støv/partiklar/røyk				Ingen kjente forhold.
Støy				Støy fra skyteaktivitet innenfor planområdet. Det vises til egen dokumentasjon av støyforhold som følger planforslaget.

Lukt				Ingen kjente forhold.
Friluftsliv og tilgjenge til sjø www.hordaland.no				
Fri ferdsel langs sjø				Ingen kjente forhold.
Friluftsliv				Planområdet benyttes til friluftsliv i dag. Forsvaret har muligheten til å begrense denne bruken av sikkerhetshensyn ifm øvelser og skyteaktivitetet.

Sårbarheit knytt til infrastruktur				
Uønska hending/ forhold	Potensiell risiko for:			Merknad
	Menneske	Miljø	Økonomi	
Trafikkfare www.vegvesen.no				
Trafikkulykker på veg				Personell blir skadet som følge av trafikkulykke mellom sivilt /militært kjøretøy. Generell ulykkesrisiko. Videre er det en farlig veitrasé / kryssingspunkt forbi Rjoandelvi (elveløp under jernbanen), jf ROS-analyse Futura-rapport 175/2010. Vintertraseen for beltekjøretøy ivaretar sikkerhet.
Forureining www.sft.no				
Støv/partiklar				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Støy				Jamfør ovenstående punkt angående støy.
Lukt				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Utslepp/ kjemikalier				Jamfør ovenstående punkt angående utslipp.
Ulukker på nærliggjande vegar/transportåre www.vegvesen.no				
Veg				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Sjø				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Luft				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.
Anna				Ingen kjente forhold av betydning for planforslaget, eller endringar som følge av planforslaget.

Områdereguleringsplan for Mjølfjell - Brandset skyte- og øvingsfelt, Voss kommune og Aurland kommune

Reguleringsbestemmelser, i hht pbl § 12-7.

Planident	Aurland 2016005	Voss 2012017
Planbeskrivelse, dato		08.03.2017
Reguleringsbestemmelser, dato		08.03.2017
Plankart, målestokk 1:8.000, format A0 dato		08.03.2017
Arkivsaknr		
Plan vedtatt		
(Evt revisjonshistorikk)		

1 Formålet med planen

Reguleringsplanen skal legge til rette for Forsvarets bruk av planområdet til øvingsformål i et langsiktig perspektiv. Planen skal også legge til rette for å ivareta miljøhensyn og sikkerhet.

2 Automatisk fredete kulturminner

Dersom det blir gjort funn av kulturminner som ikke er registrert, skal virksomheten straks stanses i den grad virksomheten berører kulturminnene eller deres sikrings-sone på 5 m, jf kulturminneloven §§ 3 og 8. Melding skal straks sendes regional kulturvernmyndighet.

3 Områder for Forsvaret

3.1 Fellesbestemmelser

3.1.1 Miljø- og sikkerhetsmessig oppgradering av skytebaner

Følgende tiltak, med sikte på forbedring av baner for å redusere metallutlekking eller oppgradere sikkerheten, tillates uten søknad etter pbl kap 20.

- Oppgradering av kulefang på skytebaner for å redusere metallutlekking til bekker, f eks bruk av jordforbedring for å holde metallene i kulefang, rensekum, rensedam og lignende
- Erstatte sandkulefang med avrenningsfritt kulefang
- Erstatte deler av forurenset skytebane med renere masser (masseutskifting)
- Tilføre rene jordmasser på deler av forurenset skytebane
- Skifte ut eller rense kulefangmasse
- Andre fysisk/kjemiske tiltak for å redusere metallutlekking fra skytebaner

- Gjenbruk av forurensede masser i konstruksjoner internt på skytebanene som alternativ til nye rene masser.

3.2 Fellesbestemmelser om Forsvarets bygg og anlegg mm

3.2.1 Dokumentasjonskrav

Ved søknad om tiltak skal det dokumenteres:

- om automatisk fredete kulturminner påvirkes,
- konsekvenser for naturmangfold på land og i vassdrag,
- opplegg for å hindre spredning av evt fremmede, svartelistede arter,
- landskapstilpasning med oversikt over skjæring/fylling og massedisponering, planlagt opparbeidelse, eksisterende vegetasjon og planlagt beplantning,
- løsninger for vannforsyning og avløp, for bygg der dette er aktuelt,
- om det er forurenset grunn i tiltaksområdet,
- om støyforholdene forverres,
- om det er fare for forurensning av vann og grunn, og eventuelle tiltak mot dette,
- risiko for stein- og snøskred og eventuelle tiltak mot dette,
- eventuelle avvik fra planens intensjoner, jf planbeskrivelsen, og mulige avbøtende tiltak og tekniske løsninger.

3.2.2 Bygg, anlegg, plasser, master og andre konstruksjoner

Innenfor planområdet tillates det oppført de bygninger og anlegg som er nødvendige for Forsvarets drift av feltet, innenfor de rammene som følger av bestemmelsene nedenfor. Bygninger og tilhørende anlegg skal ha utforming og plassering som sikrer god landskapstilpasning.

Master som er nødvendige for Forsvarets samband i feltet og med omgivelsene, skal så langt mulig plasseres i tilknytning til andre anlegg.

3.2.3 Kjøretraseer og veger

I områder for Forsvaret tillates opparbeidet kjøretraseer, løyper og veger. Disse skal så langt mulig etableres på tørrbakke. De kan tilrettelegges med mindre terrenginngrep, som forsterkning av våte partier, planering i steinrik mark, og møteplasser. Oppføring av bommer tillates.

Der traseer eventuelt går gjennom hensynssone for bevaring av naturmiljø (jf pkt 4.4), skal bredden begrenses til én kjøretøybredde.

3.2.4 Vedlikehold av veger og anlegg

Følgende drifts- og vedlikeholdstiltak tillates uten søknad, forutsatt at tiltaket ikke medfører nevneverdig forurensning eller økt spredning av forurensning:

- Vedlikehold/utbedring av eksisterende veger og kjøreløyper, herunder grøfting, utskifting av stikkrenner, kulverter og lignende
- Vedlikehold/utbedring av eksisterende skytebaner, herunder oppstramming av kulefang, voller, grøfter, standplasser

- Reparasjon av terrengskader/kjøreskader
- Drift, vedlikehold og utbedring av eksisterende infrastruktur (rør, ledninger, kabler, kummer, etc)
- Snøbrøyting på skytebaner

3.2.5 Kabler og kraftlinjer

Framføring av kabler for øvingsfeltet skal fortrinnsvis skje langs veg/kjøretrasé.

3.2.6 Skilting, inngjerding, siktlinjer og andre sikkerhetstiltak

Av hensyn til sikkerhet er nødvendig skilting, inngjerding av permanent eller midlertidig farlige områder, samt rydding av siktlinjer tillatt. Skilt, merking mm skal ha en enhetlig utforming. Det tillates hogd/ryddet gater i feltets yttergrenser og rundt nedslagsfelt/blindgjengerområder, jf pkt 4.1.

Forsvaret har av sikkerhetsmessige grunner rett til å styre sivil bruk i området under pågående skyting.

3.2.7 Brann- og ulykkesberedskap

Det tillates etablert branndammer, branngater og annen infrastruktur for beredskap. Etableringen skal om mulig samlokaliseres med andre anlegg. Der tiltak må anlegges i hensynssoner, skal dette gjennomføres innenfor rammene av bestemmelsene i pkt 4.4.

3.3 MF Leirområde

Innenfor området tillates oppføring av lagerbygg og garasjeanlegg med tilhørende manøvreringsareal.

Høyden på nye bygg skal harmonisere med eksisterende bygg i influensområdet, men det kan oppføres bygg med gesimshøyde over 8 meter og mønehøyde over 9 meter når det kan dokumenteres at det er nødvendig ut fra byggets funksjon.

Det skal etterstrebes et helhetlig og harmonisk bygningsmiljø ved at nye bygg tilpasses takvinkel, materialbruk og farge til eksisterende bygningsmasse.

Før byggesøknad kan godkjennes skal det foreligge tegninger som viser bebyggelsens tilpasning til omgivelsene, jf kravene i forrige ledd.

3.4 MS1 og 2 Skytefelt – øvingsområde

Innenfor områdene tillates alle typer militær trening og utdanning. Veger, skytebaner og øvrige anlegg tillates etablert innenfor rammene gitt i pkt 3.1 og 3.2. I område MS1 tillates bergsprengingsfelt med masseuttak.

Enkeltbygg på inntil 200 m² i tilknytning til baner og anlegg tillates oppført.

3.5 MS3 Øvingsområde

Innenfor område MS3 tillates aktivitet knyttet til militær trening og utdanning, herunder bruk av løsammunisjon. Det skal ikke anlegges nye faste skytebaner.

Eksisterende hytter tillates utvidet innenfor rammer gitt i kommuneplanens arealdel.

3.6 MS4 Øvingsområde

Innenfor område MS4 tillates aktivitet knyttet til militær trening og utdanning, men ikke nye tiltak eller andre inngrep i grunnen. Jf også pkt 4.5.

4 Hensynssoner og bestemmelsesområder

4.1 H350 Brann- og eksplosjonsfare

All ferdsel i blindgjengerfeltene H350_1, 2 og 3 er forbudt med unntak av Forsvarets personell.

All ferdsel i blindgjengerfeltet H350_4 skal skje med særlig aktsomhet. Alle tiltak i grunnen, herunder oppsetting av gjerder, skal avklares med Forsvaret.

4.2 H370 Fareområde høyspenningsanlegg

Høyspentlinje er avmerket som fareområde på plankartet. I restriksjonsområde for kraftlinjer tillates ikke etablert faste innretninger eller virksomhet som kan være til ulempe for ledningsnett.

Eksisterende høyspentlinje i luftstrekk tillates lagt i bakken etter avtale med linjeeier. Der anleggselementer krysser nedgravd kabel, skal overdekningen over kabel tilfredsstillende forskrift for elektriske anlegg mv, gitt av El-tilsynet. Der anleggselementer krysser høyspentlinje i luftstrekk, skal krav i forskrift for elektriske anlegg mv, gitt av El-tilsynet, tilfredsstillende.

4.3 H560 Bevaring av vassdragsbelter og naturmiljø

Innenfor områdene tillates ikke nye terrenginngrep, med unntak av vedlikehold av eksisterende veger og anlegg og etablering av kryssende kjøretraseer, jf pkt 3.2.3

Militær trening og utdanning til fots er tillatt.

4.4 H730 Båndlegging etter lov om kulturminner

Automatisk fredete kulturminner er angitt med sikringssone på 5 m fra kulturminnets ytterkant. Terrenginngrep eller militær øvingsvirksomhet er ikke tillatt i hensynssonen. Merking av hensynssonen skal skje utenfor fredet areal.

4.5 H740 Båndlegging etter naturmangfoldloven

Området er del av Nærøyfjorden landskapsvernområde og tillates brukt innenfor rammen av verneforskriften.

(Alternativt sitere forskriften: «Gjennomføring av militær øving/trening i eksisterende sikkerhetszone for Forsvarets skyte- og øvingsfelt.»)

4.6 Bestemmelsesområde #1 Dispensasjon fra fredning etter kulturminneloven

Automatisk fredet kulturminne ID 180390 tillates fjernet, med vilkår fastsatt av Riksantikvaren.

A large, light gray graphic of the number '51' is positioned in the lower right quadrant of the page. The '5' is a thick, rounded shape, and the '1' is a tall, narrow vertical bar. The text 'Forsvarsbygg Utvikling' is centered horizontally within the lower part of the '5'.

Forsvarsbygg Utvikling